

Kiek debesuota ir lygiai šilta.
Saulė teka — 6:42, leidžian-
si — 4:29.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO
The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. CANal 6-4380
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXIX.

Kaina

Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Lapkričio-November 17 d., 1952

Price 5c

No. 272

KELS GENOCIDO VEIKSMUS KONGRESE, JT

"BROLIAI LIETUVIAI" PADĖJĖ BADO METU VOKIEČIŲ PABĖGĖLIAM

HANNOVERIS, Vokietija. — Rytprūsių pabėgėlių laikraštys "Ostpreussenblatt" (Nr. 30/1952) atspausdintas Rytprūsių vokiečių organizacijos atstovų konferencijos nutarimas, kuriuo reikiama nusistebėjimas ir apgailestavimas, kad grįžusiems iš Sovietų Lietuvos Rytprūsių gyventojams kai kurių vokiečių įstaigų nepripažįstamos pilnos sugrįžusių teisės ir privilegijos.

Dalis tų žmonių, "kurie bėgo į Lietuvą, kad išvengtų bado mirties", kaip sakoma rezoliucijoje, negalėjo ir kai kurie iš jų ir dabar vis dar negali patekti į Vak. Vokietiją pas savo šeimą. Jie esą tikros raudonojo teroro aukos.

Pailiustravimui laikraštis pateikia kelis pavyzdžius. Štai 1951 m. gegužės mėn. vienos šeimos liekanos, 4 moterys, buvusios transportu grąžintos iš Lietuvos. Joms Vak. Vokietijoje iš pradžių buvo mokamos atitinkamos sugrįžėliams taikomos pašalpos, bet vėliau jos buvo nutrauktos, nes, anot, darbo ministerio išaiškinimo, tos moterys, girdi, Lietuvoje nebuvo laikomos arešte ar apsaugoje, tad ir neįeinančios į sugrįžėlių sąvoką. Laikraštis "Ostpreussenblatt" tuo piktinasi. Girdi, kiekvienam vokiečiui turi būti aišku, o ir "Ostpreussenblatt" apie tai jau dažnai rašęs, kad "tūkstančiai Rytprūsių vokiečių po Rytprūsių katastrofos bėgo į Lietuvą. Šiaip jie būtų buvę deportuoti, arba — kaip Karaliaučiuje — varginai gavę galą. Broliai lietuviai priėmė šiuos vyrus ir moteris, jiems suteikė duonos ir pastogę, pasigailėję žmonių, iš kurių buvo atimta viskas. Tuo tarpu, kai Karaliaučiuje bemaž 90,000 vokiečių mirė badu, šie, į Lietuvą patekę žmonės, bent išgelbėjo savo gyvybę", rašo "Ostpreussenblatt", kritikuodamas, kad vokiečių įstaigos su tais sugrįžėliais vėliau ne taip pasielgė, kaip kad būtų reikėję. Laikraštis sumini dar kelis panašius atsitikimus.

Tarptautinė komisija vergų darbui tirti
Ženevoje laikinai baigė savo darbą ir dabar surinktąją medžiagą rūšiuoja Tarptautinė komisija vergų darbui tirti. Komisijai buvo taip pat pateikta medžiaga, liečianti pavergtąją Lietuvą. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kaip praneša "Neue Zeitung" korespondentas iš Ženevos, esą priverčiamoji darbo stovyklose nemažiau kaip 30-400 vergų. Anot liudininkų, Sovietų Sąjungoje esą apie 10 — 15 milijonų vergų, kurių mirtinumo nuošimtis esą bausis: 20—30% kasmet.

David McDonald perėmė plieno unijos vadovybę
PITTSBURGH. — Mirus Philip Murray, plieno unijos ir CIO prezidentui, pirmosioms pareigoms, laikinai prezidentu buvo išrinktas David McDonald.

Numatoma, kad jis bus išrinktas ir nuolatinis plieno unijos prezidentu, susirinkus plieno unijos atstovams į ateinančią konferenciją vasario mėnesį. Unija turi 1,100,000 narių.

—Taifūnas, 115 m. p. v. greičiu, nusiaubė Formozos salą ir padarė didelių nuostolių. Iki sekmdienio buvo suskaityta 181 žuvęs ir 974 sužeisti.

TRUMPAI IŠ VISUR

70% nori Farouko galvos

KAIRAS. — Iš apklausių egiptiečių 81,5% pasisakė už patraukimą į teismą buvusio karaliaus Farouko. 70% reikalauja, kad jų buvęs karalius būtų nuteistas mirties bausme.

Lėktuvas į jūrą; nuskendo 13

TOKIJAS. — JAV transportinis lėktuvas su 20 vyrų nukrito į jūrą netoli Korėjos pakraščio. Lėktuvas nukrito vos pakilęs kelionei iš vienos bazės Korėjoje į kitą. Tik 7 žmonės buvo išgelbėti.

Pakeitimai Vengrijos valdžioje

BUDAPEŠTAS. — Komunistinės vyriausybės premieriui Rakosi buvo paskirti 5 nauji padėjėjai — vicepirmininkai. Į kabinetą, susidedantį iš 23 narių, buvo pakviesti 4 nauji ministrai; užsienio, vidaus, mokesčių ir teisingumo.

Iranas suėmęs britų agentą

TEHERANAS. — Užsienio reikalų ministeris Fatemi praneša apie vieno anglų vadovaujamo šnip suėmimą. Jis, Henry Navarra, organizavęs priešvalstybinį pasipriešinimą. Pas jį rasta keletą kulksosvaizdžių, revolverių ir daug šovinių.

Gen. Clark neprasęs pastiprinimų

WASHINGTONAS. — Pentagono atstovas tvirtina, kad JT armijos vyr. vadas gen. Clark nėra prašęs nuo pat savo paskyrimo daugiau jankių Korėjos frontui. Galima Korėjos strategijos pakeitimai numatomi tik po gen. Eisenhowerio atsilankymo.

Badmirių demonstracijos Čekoslovakijoje

VIENA. — Iš Čekoslovakijos ateina žinios apie nesiliaujančias alkanų žmonių demonstracijas, nežiūrint, kad tai yra derliaus sezonas ir kad už demonstracijas laukia didelės bausmės. Po viena kitą kiaušinių parduoama tik vaikams iki 12 metų. Dėl kelių bulvių darbininkai stovi valandas prie krautuvių.

—Pravda rašo apie Ike, kad jis laimėjo rinkimus dėl demokratų ir Trumano dingusio populiarumo, pradėjus "imperialistinį karą" Korėjoje.

—Irano premiero žudikas buvo paleistas iš kalėjimo parlamentui nutarus. Anglams draugiškas premieras Ali Razmara buvo nužudytas 1951. kovo mėn.

—5 keleiviai buvo sužeisti, šeštadienį susidūrus prie Loudonvilles, O., New Yorkan einančiam traukiniui su prekinium traukiniu.

—Užsimušė 44 JV kareiviai, (tarp jų 7 igulus nariai), nukritus transportiniam lėktuvui netoli Seulo, pakeliumi į Korėjos frontą iš atostogų Japonijoje. Tai didžiausia katastrofa visoj Korėjos karo istorijoje.

IEŠKO TRYGVE LIE IPEDINIO. — JT Visuotinio Susirinkimo pirmininkas Lester Pearson (vidury) atidaro posėdį kandidatui į JT generalinio sekretoriaus vietą parinkti. Kairėje yra tuščia kėdė, skirta JT gen. sekretoriui. Dešinėje, Andrew Cordier.

"NEBŪKITE TOKIE NAIVŪS", SAKO BUVĖS SOVIETŲ S-GOS DIPLOMATAS

Stalinas nori Korėjoje karo, ne taikos, ir be to daugiau konfliktų išskaidyti JV karines pajėgas

WASHINGTONAS, D. C. — Igor Bogolepov, pats didžiausias sovietų diplomatas, koks tik yra pabėgęs į Vakarų, pataria Amerikai liautis taip naiviai galvojus apie susitaikymo galimybes Korėjoje.

Stalinas nori ne taikos, bet karo Korėjoje. Jis daugiau, negu ko kito, bijosi gen. Eisenhowerio, kad tas, nuvažiuavęs į Korėją, nesurastų taikių priemonių ir neattrauktų ten prištąs JV karines pajėgas.

Užsienio ministerijos patarėjas

Bogolepov 20 metų išdirbo Maskvoje, būdamas užsienio ministerijos patarėjas. Dabar jis duoda patarimus Amerikos kontražvalgybos pareigūnams, norintiems suprasti sovietų politiką.

Jo pareiškimu, Stalinas sėkmingai įstingęs Ameriką ir jos sąjungininkus į spąstus Korėjoje, iš kur dabar nelengva išsisukti.

Tikrieji Kremliaus siekiai

Bogolepov savo pareiškime suminėjo šiuos 3 svarbiuosius Stalino siekius:

—Įverti į Korėją kiek galint daugiau Amerikos karinių pajėgų.

—Sukurti daugiau konfliktų, panašių į Korėją, siekiant tų pačių tikslų (išblaškyti Amerikos armijas).

—Atvaizduoti Azijos ir Afrikos tautoms Ameriką užpuolike, kad, palengvintų revoliucijas ir kapitalizmo pražūtį šiuose žemynuose.

Bijo daugiau taikos, negu karo

Bogolepov tvirtina, kad Stalinas Korėjoje ne tiek bijo karo išsiplėtimo, kiek taikos. Žiūrint iš kmunistų politikos taško, nesunku suprasti, kuriam tikslui komunistai suorganizavo Korėjoje pozicinį karą, kurio pabaigos nematyti.

Buvę Kremliaus diplomatas stebisi, kad aukštų Amerikos valdininkų tarpe vis dar netrūksta tokių naivių žmonių, kurie nesupranta tikrųjų Stalino tikslų Korėjoje.

Degtinė Stalinui į veidą

STOCKHOLMAS. — Lenkų jūrininkas, kuriam Švedijos vyriausybė suteikė pabėgėlio prieglobstį, prieš šokdamas iš laivo į Kramforso uostą, tėsė į Stalino paveikslą stiklą degtinės. Pirm negu jį spėjo suimti, jis jau plaukė į krantą, kurį laimingai pasiekė.

Pasakoja apie Katyno žudynes. — S. Mikolaičikas, buvęs Lenkijos vyriausybės vicepremjeras, duoda parodymus Kongreso specialiam komitetui, tyrinjančiam Katyno žudynes. Kaip žinoma, II-o pasaulinio karo metu prie Katyno buvo nužudyta 15,000 lenkų karininkų. Komitetas dabar kritikuoja Amerikos vyriausybę už ignoravimą iacinės Vokietijos karo metu paskelbtų žinių, kad Sovietų Rusija brutaliai išžudė lenkų vadus.

Genocido sutartį jau pasirašė 40 valstybių

NEW YORKAS. (ELTA). — Genocido konvencija (tarptautinė sutartis grupiniams žudymams kliudyti ir bausti), prie kurios sudarymo ir įsigaliojimo žymiai prisidėjo ir mūsų vadovaujantieji veiksniai, Amerikos lietuviai bei kaimyninių Baltijos tautų laisvosios institucijos, įsigaliojo 90 dienų po to, kai ratifikacijos dokumentus Jungt. Tautos deponavo dvidešimtoji valstybė. Tai įvyko 1951 m. sausio 12 d. ("UN Background Paper" Nr. 68). Tuo tarpu patvirtinusių tą konvenciją valstybių skaičius dar žymiai padidėjo. Italija buvo jau 38-toji valstybė, kuri š. m. birželio mėn. genocido konvenciją ratifikavo ("United Nations Bulletin", 1952.VI.15).

P. Afrikos rasinė politika nekelia pavojų pasauliui

JT tačiau turi teisę šį klausimą svarstyti, sako JV

NEW YORKAS. — Charles Sprague, JAV atstovas JT Politiniame Komitete išdėstė savo vyriausybės pažiūras apie Pietų Afrikos vyriausybės rasistinę politiką.

Amerika neparemsianti Pietų Afrikos rezolucijos, kurioje sakoma, kad Jungtinės Tautos neturi teisės svarstyti jos vidaus reikalų, kaip rasinės politikos. JV taip pat nerems ir kitą rezoluciją, įteiktą 18 Azijos ir Afrikos valstybių, tvirtinančių, kad dabartinė Malano vyriausybės politika keliai pavojus pasaulinei taikai.

Tačiau klausimas gali būti ir turi būti diskutuojamas JT posėdžiuose, išvedė JAV atstovas.

Riausės dėl filmo apie marš. Rommelį

BERLYNAS. — Komunistų vadovaujami riaušėninkai įmetė į 6 V. Berlyno kinoteatrus ašarines bombas, protestuodami prieš filmą "Dykumos Lapė" rodymą.

Filme pavaizduotas marš. Rommelio gyvenimas. Filmas kiršina ne tik komunistus (maršalas Rommelis vaizduojamas baisesiai dideliu karo genijumu), bet ir nacistus, kuriem nepatinka rodomas Rommelio nusistatymas prieš Hitlerį. Hitleris galiausiai paliepė Rommeliui nusižudyti, ką jis ir padarė.

Žaiddami nušovė seserį

NEW YORK. — Policija ieško du brolius, 13 ir 9 metų, kurie nušovė bežaisdami savo seserį 11 metų.

Tėvams esant kinoteatre, vaikai pasigavo tėvo .22 kalibro šautuvą. Daniel Feiler, vyresnysis brolis, kuriam metama kaltė už sesers nužudymą, po to pasiėmė iš savo "taupymu ban-ju broliu pabėgo dviračiais.

JALTOS SUTARTIS VERTĖ SLĖPTI FAKTUS APIE KATYNO ŽUDYNES

Pulk. Van Fleet raportas dingio kaip į vandenį

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso Komiteto Katyno žudynėms tirti pirmininkas Madden (dem., Ind.) pažadėjo ateinančioj Kongreso sesijoj reikalauti, kad Jungtinės Tautos imtųsi žygių prieš genocido veiksmų sustabdymą anapus Geležinės Uždangos.

JAV valdžia užsakė komunistui parašyti pasaulinę istoriją

Priešo propagandai išleido \$47,000

BONA, Vokietija. — JAV vyr. komisaro Vokietijoje pareigūnai prisipažino, kad jie išleido \$47,000 naujai pasaulinės istorijos knygai, kurios iš anksto ieškotas ir parinktas autorius pasirodė esąs senas komunistas.

"Nauja" pasaulinė istorija buvo numatyta skaitykloms Vokietijoje. Paleidus 1,100 egzempliorių į rinką, vienas vokiečių valdininkas pasiuntė JAV komisarui telegramą, stebėdamasis, kaip galima leisti ir finansuoti tokią antidemokratišką ir prokomunistišką knygą.

Pasirodė, kad į rankraščius niekas neturėjo laiko pažiūrėti, nebuvę nė reikalo, nes pristatytas autorius Arno Peters, 36 m. žurnalistas, turėjęs geras rekomendacijas. Autoriui už šią komunistinę propagandą buvo sumokėta \$13,000.

"Istorikas" Peters, matyti, yra vienas iš tų komunistų, kurie eina su gyvenimu. Jo knygoj užtikama ir nemaža antisemitizmo, kas šiandien visiškai derinasi su Kremliaus politika.

W. Hearst Jr. susimušė su tėvo draugės vyru

BEVERLY HILLS, Kalif. — William Randolph Hearst jr., 44 m., "N. Y. Journal American" leidėjas, pereitą trečiadienį pagamino Amerikos spauidmušnyių kronikos, kurioj jis pats buvo vienas iš trijų veikėjų.

Einant jam iš vieno restorano, jį pamatė artistė Marion Davies, buvusi senojo Hearsto draugė (ta pati, kuri neseniai suruošė kokteilio partiją, kainavusią \$35,000) ir pareiškė savo dabartiniam vyrui jūrų kapitoniui Horace Brown, 47 m., kad pakviestų Haerstą jr. prie jų stalo.

Vyras Herstą pasivijo lauke ant šaligatvio, bet išgirdo, kad jis nenorįs su Marion Davies sėdėti ne tik prie vieno stalo, bet ir tame pačiame kambary.

Po to išsivystė scena, panaši į laukinių vakarų filmą, kol subėgę negrai, restorano ir viešbučių durininkai, šiuos džentelmenus išskyrė.

Airijos cenzūra prieš Ernest Hemingway

DUBLINAS, Airija. — Valdinė cenzūra Airijoj uždraudė parduoti amerikiečių rašytojų E. Hemingway ir F. Fitzgeralds romanus, pirmojo "The Sun Also Rises" ir antrojo "This Side of Paradise". Be to uždraudė anglų autoriaus A. Huxley romaną "Devils of Loudun".

Pirmasis Kongreso uždavinys, siekiant šio tikslo, bus įteikti Jungtinės Tautos Komiteto surinktą medžiagą, rodančią, kad 15,000 lenkų karininkų ir inteligentų Katyno miške išžudė ne vokiečiai, bet sovietai.

Kitas Komiteto uždavinys bus tirti komunistų žudynes šiaurinėj Korėjoje (Amerikos ir kitų JT sąjungininkų karo belaisvių) ir vykdomas genocido veiksmus anapus Geležinės Uždangos. Komunistai sistemingai žudo ištisas tautines grupes, kad sulaužytų jų pasipriešinimą užimtose šalyse, tvirtina atst. Madden.

Reikalauja kelti SSSR bylą

Katyno Komitetas siūlo Jungtinėms Tautoms iškelti Katyno žudynių bylą Sovietų Sąjungai, reikalaujant jai stoti į Tarptautinį teismą.

Pirmininkas Madden sako, kad genocido veiksmus Stalino valdomuose kraštuose galima sumažinti keliant prieš tuos žaiurumus pasaulio viešąją opinią. Jis mano, kad dėl Komiteto veiklos (tyrinėjančios Katyno žudynes) sumažėjo JT karo belaisvių žudymas š. Korėjoje.

Viskas per tą Jaltą

Pakviestas į Katyno Komitetą buvęs armijos kontražvalgybos viršininkas gen. Bissell patvirtino, kad jis nuslėpė dokumentus apie Katyno skerdytes, Amerikai siekiant išsaugoti draugystę su Sovietų Sąjunga, kurią norėta įtraukti į karą prieš japonus.

Jaltos konferencijoj, kur patarėjai Tolimųjų Rytų politikos klausimais, buvo Alger Hiss, vėliau išryškėjęs fanatišku komunistu ir net sovietų agentu, buvo padaryta sovietams didžiausių nuolaidų draugystei išlaikyti, ir toji draugystė neturėjo būti drumsčiama tokiais dalykais, kaip 15,000 lenkų belaisvių išskerdimo. Tenai buvo paaukota visa Lenkija, nekaltant kitų nuolaidų.

Už klaidas tebemokama

Klausiamas Komiteto nario O'Konski, gen. Bissell pripažino, kad Amerika už Jaltos nutarimus sumokėjo ir dar šiandien tebemoka labai aukštą kainą.

Vykdydamas savo aukščiausio viršininko "prezidento, politiką ir saugodamas Jaltos susitarimų dvasią, gen. Bissell buvo priverstas paslėpti pulk. Van Fleeto raportą, įrodantį, kad skerdkai buvo sovietai. Jis taip užslėpė dokumentą, kad jis nesurastas iki šios dienos. Bissell mano, kád jis dokumentą perdavė Valstybės departamentui, bet pastarasis tai nuginčyja.

(Pulk. Van Fleet buvo vokiečių nelaisvė, ir 1943 m. buvo nugabentas į Katyną, kad pats savo akimis įsitikintų, kas išžudė lenkus. Tuoj po išsivadavimo pulk. Van Fleet 1945 m. pasiuntė savo pranešimą, bet jis buvo gen. Bissell užslėptas).

IS PIETU AMERIKOS

LIETUVA UNIVERSALINEJE ENCIKLOPEDIJOJE

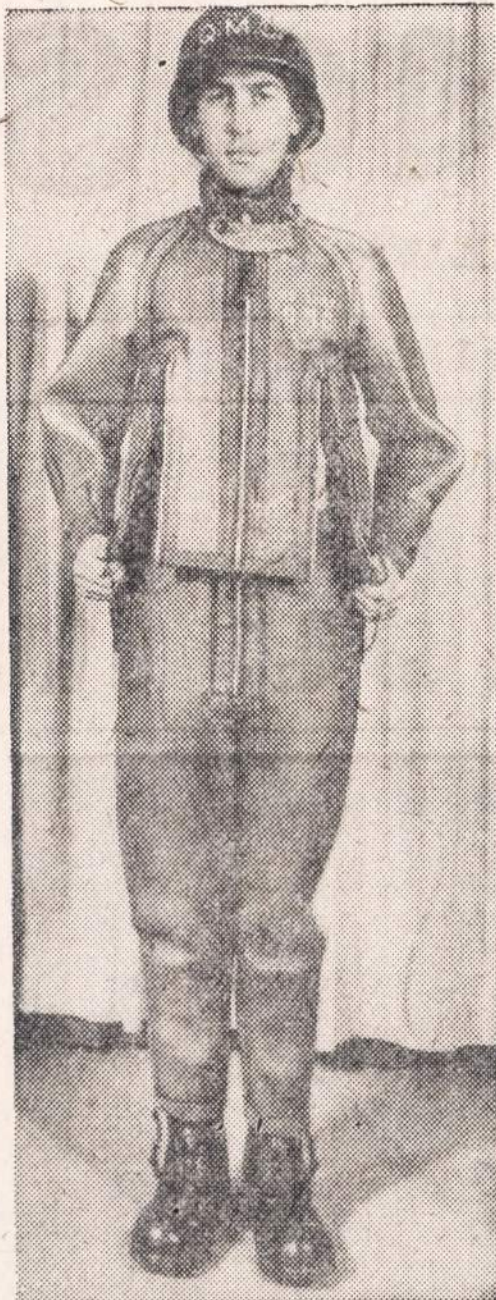
Rašo J. LAZDAUSKAS TOLIUSIS, "Naujienu" bendradarbis Urugvajuje

Kokie dideli darbai dar tebėra nepajudinti ir nepalenkti lietuvių tautos ir teisybės labui tarptautinės informacijos ir mokslo sluoksniuose, parodo jau vien ir tas, ką čia paduoda me skaitančiajai lietuvių visuomenėi.

Štai *Illustruotoje kastižany kalbos enciklopedijoje*, susidedančioje iš 4-rių didelio formato tomų (virš 1,000 puslapių kiekvienas tomas) ir išleistoje 1949 metais Argentinoje, apie Lietuvą skaitome:

"LIETUVA. Geografija. — Federacinė Sovietų Sąjungos Respublika. Rubėžuojasi Šiaurėje su Latvija, Pietuose su Vokietija ir Lenkija, Rytuose su Lenkija ir Vakaruose su Baltijos jūra. Turi 80,900 kvadratinį kilometrų ir 2,879,000 gyventojų. Ši teritorija priklauso centrinei europiečių didžiajai lygumai, su kontinentaliu ir mažiau šurkšniu klimatu, negu Latvijos ir Estijos. Puse valstybės žemės paviršius yra ariama žemė; natūralūs ganyklos ir pievos užima 20.5%, ir miškai — 18.7%. Bendrai imant, sąlygos žemdirbiystei yra geresnės, negu kitose dviejose Baltijos valstybėse. Jos pagrindiniai žemės ūkio gamybos produktai yra grūdai ir lupiniai (Tai bus bulvės, runkeliai ir kiti žieviniai. — JLT.). Pirmąja smulkioji nuosavybė ir

žemdirbiystės bei gyvulininkystės kooperacinės organizacijos tradicija. Turi nemažą galvijų skaičių ir apščiūs miškus. Yra koks 40 tekstilės pramonės įmonių; keliolika skerdyklų, lentpiuvių, kelios popieriaus ir celulozės įmonės ir t.t. Iki 1940 metų valdžia buvo respublikoniškai demokratinė ir valstybės sostinė Vilna, nors valdžia buvo Kovno. Lietuvos istorija sudini nuo Teutonikų Kavalerių Ordino okupacijos, aplink teritorialines Vokietijos ir Rusijos pretenzijas, nors laikinas vokiečių ar rusų dominavimas nepajėgė įsiskverbti į populiarisias ir kaimiečių klases, kurios sugebėjo išlaikyti savus papročius, savo kalbą ir etnišką sąmonę. 1918 metais vasario mėn. (Diena neapsakyta. — JLT.), ir Vokietijos iniciatyva, Lietuva pasiskelbė Nepriklausoma Valstybe, ryžtas, kurį konfirmavo Brest-Litovskio taika, padariusi 1918 metų karui galą tarp Rusijos ir Vokietijos. 1940 metais sovietų kariuomenė okupavo valstybę ir tais pačiais metais rugpjūčio mėn. (Diena vėl neapsakyta. — JLT.) Lietuva buvo inkorporuota į U.R.S.S., kaip Socialistinė Sovietų Lietuvos Respublika. Bet 1941 metais birželio mėn., iškilus karui tarp Vokietijos ir Rusijos, Lietuva buvo okupuota germanų kariuomenės. Vėliau, 1944 metais liepos mėn., rusai iš naujo pradėjo valstybės užkariavimą ir žingsnis po žingsnio sugrįžo prie jos užvaldymo." "LIETUVIS-LIETUVE. Daiktavart.

UNITED PRESS-NAUJIENU... Bando uniforma. — Ši uniforma, pripažinta tiakama įvairiose klimatinėse sąlygose, kareivių bus išbandyta žiemės kautynėse Korėjoje. Ji yra paviminta iš plastikos ir gerai laiko šilumą drėgname ir sausame ore. Taip pat ji gali kareivį išlaikyti vandens paviršiuje.

dis. — Lietuvos čiagimis. Priklausantis tai Europos valstybei. Kalba slavų, kuri vartojama Lietuvoje." (Pabraukimai mano. — JLT.).

Sapiens. — Enciclopedia Illustrada de la Lengua Castellana, tomo segundo, E-O, 655 puslapis, leidykla: Editorial Sopena Argentina, 1949 metų pagerinta ir papildyta laida.

Apie Klaipėdą pasakyta taip: "MEMEL. Geog. — Vokiškas miestas, ant Baltijos jūros kranto. Turi 42,000 gyventojų. Gamyba: chemikalai produktai, geležies liejyklos ir arsenalai. Svarbus prekybos uostas. Šis miestas, kuris po Didžiojo Karo perėjo Lietuvos valdžion, buvo sugrąžintas Vokietijai 1939 metais, ir Rusijos okupuotas 1945 metais." (Puslapis 791 to paties tomo). Apie Klaipėdos gyventojų sukilimą nei žodelio.

Taip pat nė žodelio nepasakyta visoje Enciklopedijoje apie Lietuvos kunigaikštius (Vytautą ir kt.), nei apie būvusius Lietuvos Respublikos prezidentus ir kitus istorinius Lietuvos žmones. Nieko ir apie Lietuvos rašytojus-klasikus, lyg jų Lietuva visai ir neturėtų.

Visai kitaip pasielgta su Suomija. Yra suminėti visi Suomijos buvę prezidentai, jos nepriklausomybės kovų patriarchai, civiliai ir kariai, jos rašytojai-klasikai ir kiti suomių žymūs žmonės. Panašiai ir su Balkanų valstybėmis pasielgta, nors jų kultūra ir geografinis svoris yra ne ką svaresni už Lietuvos ir kitų Pabaltijos valstybių bei tautų svorį. Bet čia veikiančios tų valstybių Pasiuntinybės bus suvaidinusios didesnę rolę, negu Pabaltijo valstybių. Aktin-gumas daug reiškia visose tautų gyvenimo srityse.

Esu parašęs *Editorial Sopena Argentina* laišką, jame nusi-skųsdamas dėl tų klaidų, kurios padarytos Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių atžvilgiu, kuriomis kreivai informuojama visuomenė ir iškreipiama tiesa. Kol dar nėra pripažinta Pabaltijo valstybių aneksija jokia tarptautinė sutartimi, išskiriant Rusijos satelitus, Pabaltijo valstybės tebėra Pabaltijo nepriklausomos respublikos. Jų vadinimas "federacinėmis Sovietų Sąjungos respublikomis" reiškia ne ką kitą, kaip bėgimą už akių tarptautinei teisei ir nesąmoningą patarnavimą komunistinio imperializmo agresijai.

Jau keli metai kaip esu *Editorial Sopena Argentina* mokslinių veikalų pirkėjas, kas nemažai man palengvina kreiptis į ją ir prašyti atitaisyti padarytą neteisybę Lietuvos ir kt. Pabaltijo valstybių atžvilgiu.

Savo atsiųstame man atsakyme *Editorial Sopena Argentina* prašo manęs detalinio straipsnio apie Lietuvą — jos istoriją,

literatūrą, švietimą, etc. — ir išėitų taip, kaip išėjo ponui Brazaičiui su straipsniu Italijos Enciklopedijoje apie Lietuvos rašytojus... visi Lietuvos rašytojai-klasikai yra katalikai... Geriau nerašyti. Bet nerašyti negalima. Šią auksinę progą reikia būtinai išnaudoti. Kviečiu talkon LITUANISTI-

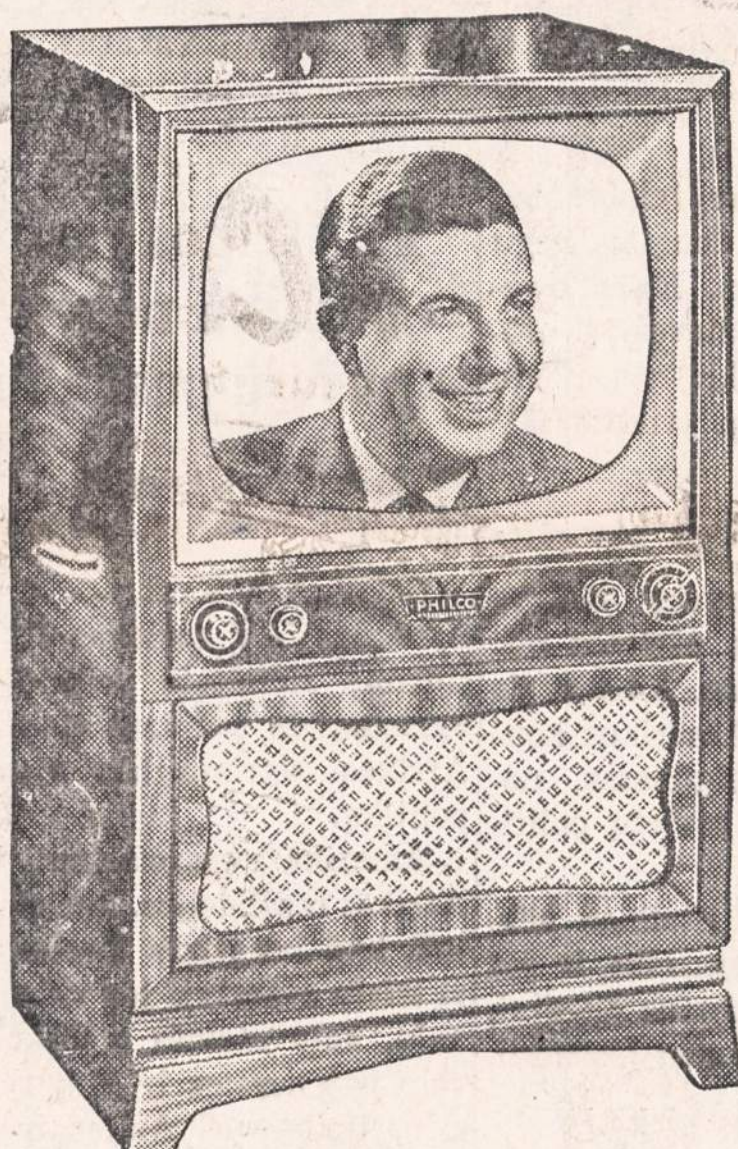
KOS INSTITUTĄ, profesorius Mykolą ir Vac. Biržiškas ir prof. Pakštą. Girdėjau, kad gerb. prof. Pakštas yra išleides kokį tai lietuvišką žemėlapi, bet vien girdėjimo neužtenka... Reikia daug daugiau. Prisiųskite man — Jus visus vienodai prašau — reikiama man informacija (Tėsinys 3-me pusl.)

Ivairių firmų geriausias kočkybė Televizijos ir Radijo Aparatai DIDELE NUOLADA GARANTIJA, ISSIMOKĖJIMAI DAINA TELEVISION sales-service 3120S. Halsted - DA-6-6887

FREE Home Trial

Now, see the newest in TV in your own home. Brand new big screen Philco models just arrived. Free trial anytime — no cost or obligation.

BRAND NEW 1952 PHILCO TV Special for the Political Conventions

at NEW LOW PRICES! Yes, the biggest bargain values in TV history with TV's greatest "Power Plant" and famous Colorado Tuner. Buy now—see the political conventions.

Look! ONLY \$22995 FEDERAL TAX EXTRA PHILCO 1922 Convention Special 17" TV. Built-In Aerial. Rich cabinet.

Philco TV As Low As... \$19995 FEDERAL TAX EXTRA

NO MONEY DOWN If our special EXTRA Trade-In Allowance for your present TV set or old radio covers required down payment.

Just Out... 20" Philco PHILCO 2121. Full 21 1/2 sq. inch picture, power-packed chassis, and Built-In Aerial. Mahogany-finished cabinet on casters.

ILLINOIS FURNITURE And RADIO COMPANY

1570 N. Milwaukee Avenue Tel. HUMBOLDT 9-1600

SPECIALIZING in French Fried Shrimp for a delicious and a new Taste. Treat yourself to our Tasty Shrimps Eat in a congenial homey atmosphere Many other Tasty Treats SMALL FRY RESTAURANT JOE WILKUS, Prop. 7555 No. Western Ave. Phone HO. 5-9802 CHICAGO, ILL.

LIKENS SHOP Specializing in One-Line Women's Apparel and Accessories 7 NORTH LONG COMMON RIVERSIDE 7-5073 Riverside, Illinois

Pervežu baldus Chicagoje ir iš tolimesnių vietų. TURIU ILGĄ PATYRIMĄ Juozas Naujokaitis 6819 So. Rockwell St. CHICAGO 29, ILL. Phone WALbrook 5-9209

RAKANDAI Ir Visi Kiti Namų Reikmenys PIRKTI IS PROGRESS Bendrovės Krautuvės Gražiau Atrodo, Ilgiau Tarnauja, Mažiau Kainuoja Nes Šios Istaigos Vadovybėje Tarnauja Žmonės Turėdami 40 Metų Patyrimo Šioje Prekyboje. Kada Ateina Reikalas Pirkti Įvairius Namų Reikmenis, kreipkitės į šią ERDVIA ir PATOGIA SENIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖ PROGRESS FURNITURE CO 4181-83 ARCHER AVE. Tel. LAFayette 3-3171 Brighton Parko Kolonijoje

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRU SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRU ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai SĖDĖTI ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niegti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždeikite LEGULO Ointment. Je gydomos ir įpratybės palengvinę jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalins niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, su stabdo džiūvimą odos ir perplūsimą tarp pirštelių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir susklijusios odos, jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wisc., arba atsiųskite money orderį: LEGULO, 5618 W. Eddy St. Chicago 34, ILL. MULberry 5-3694 Vis didesnis naujai atvykusių tremtinių skaičius užsisako NAUJIENAS, nes įsitikino, kad jos skelbia daugiausia žinių apie lietuvių tautos laisvės kovas ir gyvenimą Amerikoje.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N 1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. JOSEPH F. GRIBAUSSAS, Sekretorius

KVIEČIAME TAUPYTI PINIGUS Šioje Bendrovėje, kur jūs kaimynai taupo pelningai ir saugiai nuo 1922 metų. Dykai dovanėlės su naujom sąskaitom. Turtas \$5,500,000.00

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS Kiekvienas žmogus turėtų atleikamas nuo pravyvenimo pinigais. Taupyti reikia senatvėi vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikaliams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, Ill. JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. - Tel. Vrginė 7-7747 Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.L.C.

Diena Ateis - Būsi Linksma Sutaupes Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00 BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N. 4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave. Telefonas: LAFayette 3-8248 CHARLES ZEKAS, Secretary OFISO VALANDOS: Pirmad., Antrad., Penktad. ir šeštad. 9:00 rytu iki 4:30 po pietų. Trečiad. 9:00 rytu iki 12 v. dieną. Ketvirt. 9:00 rytu iki 3:00 vak.

ALBERT'S numuša baldų kainas! Žmonės pasakoja, jog buvo laikai kada už dolerį galima buvo pirkti daug daugiau kaip šiandien! Todėl mums tikrai malonu buvo pakvoti šiuos baldus, kurių kainos neįmanoma padvigubinti, šiomis kainomis, kurios buvo "analais geris laikais". Uždeikite šiandien pat ir išitinkisite!

DIENA SOFA NAKTĖ - LOVA Sofa-Lova Miegotimui Sukonstruota iš sunkiųjų spyruoklių ant puikiausio darbo rėmu. Parinkta iš dirbtynų kas spalvingiausia ir praktiškiausia. Jūs turėsite daug daug metų džiūgumo ir patogumo, nupirkę vieną iš pavaizduotų pavyzdžių. Sofos-lovos su aukštesnėmis atramomis. Abiejų kainos po \$38.00 Nereikia įmokėti

LIETUVIS STANLEY RIMKUS, VEDEJAS Albert's FURNITURE & APPLIANCES 2318 ROOSEVELT ROAD 1/2 bloko į rytus nuo Western Ave. Atdara kasdien 9 iki 6, pirmad. ir ketv. vak. Sekmadienį 11 r. iki 5

macija apie Lietuvą — jos istoriją, literatūrą, etc. Tą gautą medžiagą, išrikiavęs ją ispanų kalboje, aš pasiūsiu Enciklopedijos leidyklai — Editorial Sopena Argentina.

Gal galėčiau apsieiti ir be tos talkos, jei po savo ranka turėčiau nepriklausomą Lietuvos išleistas LIETUVIŠKIOSIOS ENCIKLOPEDIJOS tą dalį, kuri jau buvo atspausdinta prieš Lietuvos okupavimą. Bet tada įsigyti ją negalėčiau, nes neturėjau tam atliekamų lėšų, o šiandien jos ir už pinigų negalima gauti, nes viskas liko komunistų užgrobita kartu su Lietuva.

Būtų sveikiau visiems, jei mano prašoma medžiaga būtų man pasiūsta per "Naujienu" Redakciją arba per Lietuvos žurnalistų sąjungos Reorganizacijos Komisiją (680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.), kuri yra įregistruoti mane į savo narių sąrašą, nors aš pats asmeniškai to nesu visai prašęs. Apie mano įregistravimą sužinojau iš p. Vinco Rastenio gauto laiško, kuriame jis yra pasirašęs už L. Z. Sąjungos Reorganizacijos Komisijos sekretorių.

Prašomą medžiagą prašau siūsti per čia išvardintas Lietuvos institucijas tam, kad turėčiau patikimus liudininkus, kurie matytų tą medžiagą patys savo akimis ir žinotų, kad tai ne kokia agitacija. Taip darydami mes sveikam kooperuosiame, išvengdami tų nemalonių priekaištų, kurių nepajėgė išvengti prof. Brazaitis ruošdamas apie Lietuvos literatūrą medžiagą italų enciklopedijai. (Aš asmeniškai prof. Brazaičio nekaltinu: jis buvo fanatiškai suktai panaudotas!) Tokios kompromitacijos išvengimui ir pasirinkau liudininkus, visiems patikimus ir žinomus. Jie matys paruoštus rankraščius ir žinos kas juos paruošė ir teisingai, ar ne.

Bet kokiame kovoje esu jau ne naujokas, ir gerai žinau, kas kartais žmogui atsitinka, kad ir pačius geriausius norus turint.

Lietuvos žurnalistų Sąjunga apima ir gali apimti visus lietuvius žurnalistus visuose kontinentuose ir visose valstybėse. Tuo ji apima visas pasaulio veikiančias gyvasias svetimas kalbas, nes lietuvis žurnalistas, be savo gimtosios kalbos, mažiausiai vartoja dar ir tos valstybės kalbą, kurioje jis gyvena. Taigi, geresnės pagalbinkės Lituanistikos Institutui, už Lietuvos žurnalistų Sąjungą, nėra ir negalės būti. Tik darykime taip, kad šios dvi reikšmingos lietuvių institucijos aktyviai kooperuotų Lietuvos laisvinimo kovoje. O jų nuveiktais darbais galės džiaugtis visa mūsų tauta.

Rašau šį straipsnį, gerb. skaitytojau, uždūšini dieną, lapkričio 2 d., čia Urugvajuje vadinamą "DIA DE LOS MUERTOS" — numirėlių dieną, kada tikintieji meldžiasi už dūšias, o nuo oficialios religijos nutolę asmenys tyliai neša gyvųjų gėlių buketus į kapines ir juos deda ant kovoje kritusių laisvės kovotojų kapo...

Rašau ir užsistatęs radijo aparatą klausau kartu ir Radijo stotį Norton, kurioje Urugvajaus lietuviai katalikai (tik keturi lietuviai visų katalikų vardu) duoda savo radijo pusvalandį.

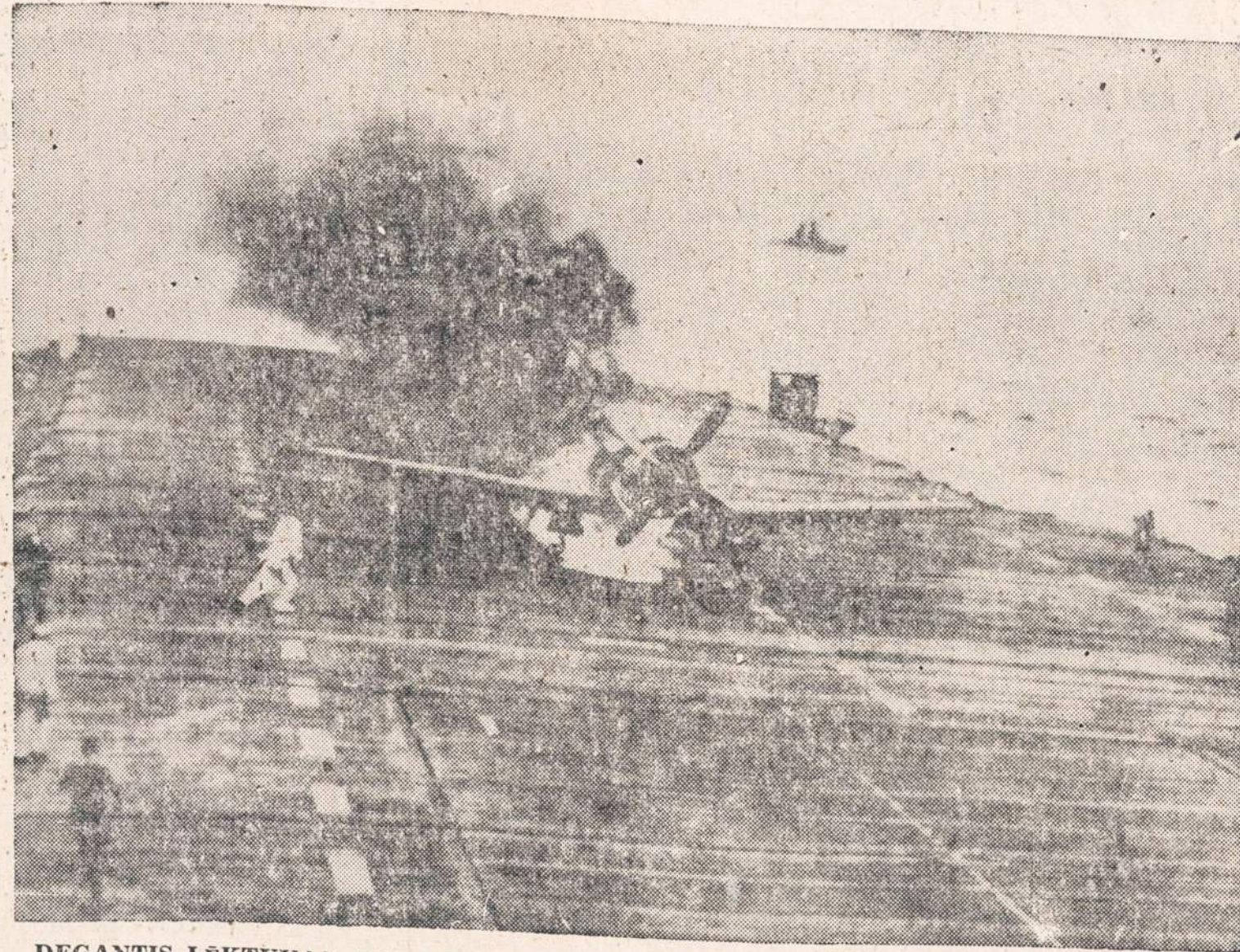
Šios dienos Urugvajaus lietuvių katalikų radijo pusvalandžio programėlė atidarė mūsų tautietis tėvas jėzuitas Jonas Bružikas, tuojau perstatydamas kalbėti tik ką iš Ispanijos atsistą kitą tautietį tėvą jėzuitą Joną Giedrį.

Abiejų tėvų jėzuitų kalbos tesusuka tik apie Lietuvos vadavimą maldomis, apie Lietuvos Romos katalikų pagalbos šaukimąsi, kreipiantis savo laišku į Šv. Tėvą, kad jis padėtų tik jiems išlaisvinti iš žiauriausios rusų komunistų oku-

pacijos, žudymų ir masinių ištrėmimų į Rusijos gilumoje esančias vergų koncentracijas, ir t.t.

Ta proga pranešama Urugvajaus lietuviams, kad yra nupirktas lietuviškos bažnyčios statymui žemės sklypas (tą sklypą vadina ispaniškai: "terreno", vieton sklypo), kad tame sklype yra iškasta duobė, į kurią būsiąs pastatytas kryžius, o prie kryžiaus stovėsianti ir loji Panos Šventos Marijos statula, kurią atvežė iš Ispanijos tėvas jėzuitas Jonas Giedrys, didelis misionierius ir garsus pamokslininkas. Jis pats savo kalboje, išminčio okupuotos Lietuvos didžiąsias kančias, ir kas darytina, kad iš tų kančių Lietuva išsigelbėtų. Pirmoj eilėj reikia melstis, kaip melstis ir kur. Paskui, sako jis, reikia pinigų aukoti, bet ne Lietuvos vadavimui, o bažnyčios statymui. Tai ir viskas.

O kur lietuviškos mokyklos statymo gyvas reikalas, kad čia gyvenančių lietuvių jaunuomenę sulaukius nuo nutautėjimo?

DEGANTIS LEKTUVAS ANT LEKTUVNESIO. — Asbestiniai drabužiais apsilėkęs jūrininkas (kairėje) puola prie degančio lektuvo "Skyraider", kuris leisdamasis ant "USS Essex" lektuvnesio.

Kur ieškojimas lėšų, kuriomis mokytojai algą už mokytojavi- bųjų galima apmokėti lietuvi mą toje mokykloje? Kur ragi- nimas aukoti Lietuvos Tautos Fondui? Kodėl sugriauta Uru-

gvajaus Lietuvių Bendruomenė, mėginant ją paversti vienos katalikų srovės sektantiška bendruomene? Kodėl daroma taip, kad pirmautų religiniai reikalai, o Lietuva ir Lietuvos laisvinimo kova nustumiama į antrą arba trečią katalikiškos akcijos vietą?

Už šių ir panašių klausimų kėlimą, gerb. skaitytojau, buvau "raitas išjotas" iš U. L. Bendruomenės kaip dienraščio "Naujienu" burna, kartu su "Keleivio" ir "Argentinos Lietuvių Balso" korespondentais bei platintojais. Nebuvo atsivėlgta ir į tą faktą, kad "Naujienuose" telpa gal daugiau palankių straipsnių katalikams, negu socialistams arba liberalams.

Urugvajiečiai, žūrėdami iš Ispanijos atvežtą Motinos Šventiausios Panos Marijos statulą, kraipo savo galvą ir sako: kodėl iš Ispanijos, o ne iš demokratinių Jungt. Am. Valstybių, kurių techniku ir kitokiu pasiruošimu yra paremtas ir Lietuvos išlaisvinimas iš okupaci-

jos ir komunistinio imperializmo agresijos sulaukymas ir pats to imperializmo sumaikymas? Kodėl lietuviai, patys būdami pavergti, kolaboruoja išvien su žmonių pavergėjais?..

NEŠUGAIŠK BRANGAUS DARBOLAIKIO DEL PEČIU GELOS
Grotai pelngvinkito Bgru nugaros raturu — slaugu vartodami Johnson's Back Plaster — beveik taip kaip nesidami silūnų padūskole. Plasteris atvėria silūnų sąnarius ir teną į skaudančią vietą, sustiprina palūsusius raumenis. Gaunamas visose aptikose.

Taste THE DIFFERENCE! Val-Lo-Wit! CHICKEN
Loop Store 211 W. Madison - 686-9728-1

Lietuvių Krautuvėje Didelis Pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, Radijo, televizijos setai baldai vaikūdiams.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai, tuojau pristatoma.
Baldai pagal užsakymą.
ROOSEVELT Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711
Atidaryta sekm. nuo 11 iki 4:30.

SIMPLEX MOTOR PARTS
Piston Ring Specialists
Winterizing
Simplex Piston Rings
Piston Pins, Expanders
Motor Bearings
Sorenson Ignition Parts
Ring and Pin Fitting
Rod Aligning
Water Pumps
Thermostats
Front End and Clutch Parts
Blue Crown Spark Plugs
Norway Peak Anti-Freeze
411 CONKEY ST.
Sheffield 2746
HAMMOND, IND.

This is YOUR responsibility
A devastating attack by air could be launched on any spot in the United States at any minute.
While our Air Force and Army are on 24-hour alert to cope with such an attack their success depends on adequate detection.
Radar alone cannot provide it—we also need 300,000 more civilian volunteers in the Ground Observer Corps.
Filling this vital link is your responsibility. Do not fail your country, your family, and yourself.
Join the Ground Observer Corps—now!
Contact state or local Civil Defense Director
ANTHONY J. MULLANEY
1180-140 So. Dearborn
ANDover 3-4173
or write to:
GROUND OBSERVER CORPS
U. S. Air Force,
Washington 25, D. C.

HEY KIDS FOR YOU... FREE!
21 PIECE Official SYLVANIA Buck Rogers SPACE RANGER Kit
Compliments of Your Sylvania Dealer

BUCK ROGERS Space Ranger's Helmet
FLYING SAUCERS
BUCK ROGERS Flying Saucer Disintegrator that shoots Flying Saucers!
BUCK ROGERS Super-Sonic Rocket Launcher that actually shoots rockets!
BUCK ROGERS Strato-Power Space Ship that hums as it flies!
BUCK ROGERS Wilma, Space Ranger and Martians 6 Standing Figures in all!
BUCK ROGERS Space Ranger's "Radar Operator" Pendant
BUCK ROGERS Space Ranger's "Rocket Pilot" Pendant
SPACE RANGER MASK for secret operations
BUCK ROGERS Space Rangers Badge
BUCK ROGERS Space Rangers Membership Card
BUCK ROGERS Interplanetary Space Phones... Two of 'em. They really work!
BUCK ROGERS Chronoscopic Space Compass
MARTIAN DYNAMATOR TARGET with band that bobs fiercely!

The HUNTINGTON
A rare value... 21-inch mahogany veneer console with HALOLIGHT plus Sylvania's most powerful chassis. Available with built-in UHF.
\$44950
Also in blonde

JUST BRING MOM OR DAD TO SEE SYLVANIA TV with amazing HALOLIGHT*
The Frame of Light for Greater Viewing Comfort!
Your nearest Sylvania dealer has a selection of the new 1953 Sylvania TV sets with amazing HALOLIGHT. Wherever you look you won't find any other television that can beat Sylvania for power, performance, beauty and all-around value. HALOLIGHT is a frame of soft, cool light around the entire picture. Only Sylvania has this thrilling development that's kinder to your eyes.
But that's not all. Sylvania Television for 1953 has the New Stratopower Chassis which means the best performance possible wherever you may live. When you compare you'll agree that you can't do better than Sylvania TV.

HERE'S ALL YOU DO
Just bring your Mom or Dad (Why not bring both) to your nearest Sylvania TV dealer to see the brand new 1953 Sylvania TV sets with HALOLIGHT everybody is raving about. When you leave, your friendly Sylvania dealer will give you your very own Buck Rogers Space Ranger Kit absolutely FREE! SO HURRY... BE THE FIRST FULLY EQUIPPED SPACE RANGER IN YOUR NEIGHBORHOOD!
PARENTS! NO COST...NO OBLIGATION!
Whether you own a television set or not, you owe it to yourself to see what amazing things Sylvania has accomplished in their new TV models. SYLVANIA TV FOR '53 IS REALLY SOMETHING TO SEE. ASK ABOUT LIBERAL TRADE IN POLICY ON SMALL SCREEN TV SETS!
*Sylvania Trademark

ARBET'S, Inc.

2442 West 47th Street
Virginia 7-0700

Open Monday and Thursday Evenings

1746 West 47th Street
Virginia 7-3377

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENAS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.
3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—MONDAY, NOVEMBER 17, 1952

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CANal 6-4380

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu: \$10.00
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus: \$1.25
Viena kopija 5c.
Savaitė 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Užsieniniais: \$11.00
Metams \$11.00
Pusei metų \$6.00
Trims mėnesiams \$3.00

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-4380
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Latvių Nepriklausomybės Diena

Rytoj sukaks 34 metai nuo tos dienos, kai buvo paskelbta Latvijos nepriklausomybė. Tai įvyko netrukus po Pirmojo Pasaulinio Karo pabaigos.

Latviją ilgiau, negu Lietuvą, valdė carinė Rusija. Prieš tai, latviai nebuvo turėję savo nepriklausomos valstybės. Nuo 13 šimtmečio iki antrosios pusės 17 latvių ir estų žemės priklausė Livonijos konfederacijai.

Patekę Rusijos carizmo valdžion, Latvių ūkininkai susilaukė panašaus likimo, kaip Rusijos dvarų baudžiaininkai, tik jų ponai daugumoje buvo vokiečiai. Kai Latvijai buvo 1817—1819 m. panaikinta baudžiava, prasidėjo kultūrinis, ekonominis ir tautinis latvių kilimas. Visoje Rusijoje caras Aleksandras II panaikino baudžiavą tiksliai 1861 m. dekretu.

Latviai turėjo savo spaudą ir mokyklas. Rusifikacija, žinoma, buvo vykdoma visokiomis priemonėmis, bet latvių rašomoji kalba nebuvo uždrausta.

Pirmojo Pasaulinio Karo metu dalis Latvijos buvo okupuota vokiečių. Kai po bolševikinio perversmo valdžią Rusijoje pagrobė Leninas, jį pasirašė Brest-Litovsko taikos sutartį su vokiečiais, kuria Pabaltijo kraštai buvo atskirti nuo Rusijos.

Nenorėdami paklūti į Rusijos bolševizmo jungą nei tarnauti Vokietijos imperialistams, šitie kraštai nutarė siekti politinės nepriklausomybės. Lietuviai, kaip žinome, paskelbė savo nepriklausomos valstybės atstatymą, dar tebeant karui — 1918 m. vasario 16 d. Latviai padarė tą patį po karo paliaubų pasirašymo.

Latvių tautinis seimas, susirinkęs Rygoje, 1918 m. lapkričio 18 d. paskelbė nepriklausomos Latvių Respublikos įsteigimą.

Bet bolševikinė Rusijos valdžia, atsisakiusi nuo Brest-Litovsko sutarties, pasiuntė savo ginkluotą jėgą į Pabaltijo kraštus, norėdama juos užkariauti ir vėl prijungti prie Rusijos. Tik šio to, kai bolševikai buvo sumušti ir išvyti, Maskva sutiko pripažinti Pabaltijo valstybes nepriklausomomis. Su Lietuva ji pasirašė taikos sutartį 1920 m. liepos 12 d., su Latvija — 1920 m. rugpjūčio 11 d.

Jų turinius, apskritai, vienodas. Sutarties su Latvija skyrius II sako:

Pasiremdama Sufederuotos Rusijos Socialistinės Sovietų Respublikos paskelbtai principais, kurie įsteigia apsisprendimo teisę visoms tautoms, ir net teisę atsiskirti nuo imperijos, kurioje jos buvo įjungtos, ir atsižvelgdama į Latvijos žmonių pareikštą norą gyventi nepriklausomu tautiniu gyvenimu, Rusija be jokių rezervų pripažįsta Latvių respublikos nepriklausomybę, savivaldybę ir suverenumą ir savo valia vi-

siems laikams atsižada visų suvereninių teisių į Latvijos žmones ir teritoriją, kuri pirmiau priklausė Rusijai.

Tautų apsisprendimo principas, kurį prezidentas Wilsonas paskelbė Pirmojo Pasaulinio Karo metu, buvo įdėtas ir į Sovietų Rusijos konstituciją. Ji randame ir Stalino 1935 metų konstitucijoje, kurios straipsnis 17 sako: "Kiekvienai Sąjungos Respublikai yra palikta teisė laisvai atsiskirti nuo SSRS."

Bet Stalino valdžia šitą principą sulaužė. Antrajam Pasauliniam Karui prasidėjus, Maskva privertė Lietuvą, Latviją ir Estiją pasirašyti, 1939 m. spalio mėn., "bendrosios paramos" sutartis, kuriomis Sov. Sąjungai suteikiama teisė laikyti savo kariuomenės įgulus tų valstybių teritorijose, nors Sovietų valdžia prižadėjo nesikišti į jų vidaus reikalus.

Tačiau, nepraėjus nė 9 mėnesiams po tų sutarčių pasirašymo, Sovietų ginkluotos jėgos įsiveržė į Pabaltijo valstybes, ir 1940 m. rugpjūčio 5 d. Aukščiausias Sovietas Maskvoje jas formaliai įjungė į Rusijos imperiją.

Latvius ir estus ištiko lygiai tokia pat nelaimė, kaip ir lietuvius.

Minėdami savo Nepriklausomybės Paskelbimo 34 metinę sukaktį, latviai primena pasauliui skriaudas, kurias jiems padarė, ir tebedaro, bolševikiniai agresoriai. Jie, tačiau, nenustoja vilties, kaip ir lietuviai, kad anksčiau ar vėliau jie nusikratys svetimų jungu.

Pabaltijo tautų engėjai yra viso laisvojo pasaulio priešai. Todėl, kovodamos dėl savo laisvės, jos kovoja už laisvės visos žmonijos. Šios interesuose yra padėti latviams, lietuviams ir estams atgauti savo tautinę nepriklausomybę.

APŽVALGA

STALINAS NENORI KOREJOS TAIKOS

Buvęs Sovietų Rusijos diplomatas Igor Bogolepov pataria Jungtinėms Valstybėms nebūti naivoms ir nesitikėti, kad Stalinas padėsias įsteigti taiką Korėjoje. Rusijos diktatorius norįs ne taikos, o daugiau Korėjų.

Igor Bogolepov tarnavo 20 metų Sovietų valdžiai ir per keletą paskutinių metų buvo Sovietų užsienio reikalų ministerijos patarėjas. Jisai paspruko į Vakarų ir dabar dirba JAV saugumo įstaigoje.

Dėl užsitęsusių Korėjos karo Bogolepov sako:

Nieko taip nebijo Maskvos valdovai, kaip to, kad būsimas prezidentas Eisenhoweris, nuvykęs į Korėją, gali surasti kokį būdą taikungu keliu pasitraukti iš Korėjos okupacijos, ir kaip Stalinas įvilioja Vakarų valstybes.

Pabėgusio bolševiko nuomone, Stalinas nori, kad Korėjos konfliktas tęstųsi kuoligiliausiai.

Stalinas rengiasi sukurti daugiau "Korėjų", kad Amerikos karo jėgos būtų išsemtos. Todėl esą naivu laukti, kad Sovietų delegacija Jungtinėse Tautosose ims vieną gražių dienų ir parems rezoliuciją už taikos atstatymą Korėjoje.

Bogolepovas nieko naujo nepasakė tiems, kurie supranta Kremliaus politiką. Bet, deja, Amerikoje (ir kitur) dar esama lengvatikių, kurie nenustoja vilties, kad Kremliaus "gengstoriai" gali būti "prikalbinti" daryti taiką.

KAS BUS CIO PREZIDENTAS?

Industriinių Organizacijų Kongreso (CIO) suvažiavimas turėjo prasidėti šią savaitę Los Angeles mieste, bet, prezidentui Murray staigiai mirus, suvažiavimas buvo atidėtas dviem savaitėm.

CIO vadai iki šiol nesutaria Murray įpėdinio klausimu.

Tinkamiausias tai vietai asmuo, daugelį nuomone, būtų Walter Reuther, automobilijų darbininkų vadas. Savo unija jisai apvalė nuo komunistų, kurie už tai jo labai neapkenčia.

Anąmet nežinomi piktadariai kėsinosi jį nušauti ir sunkiai sužeidė. Spėjama, kad tai buvo komunistų keršto darbas.

Automobilijų darbininkų unija turi milijoną narių. Kita beveik tokio pat dydžio unija yra plieno darbininkų. Velionis Philip Murray buvo plieno darbininkų unijos prezidentas ir CIO prezidentas. Šios unijos vadai nori, kad jų organizacijos

žmogus ir toliau stovėtų industrinio sąryšio priešakyje. Todėl jie yra priešingi Reutheriui.

Kitų CIO unijų viršininkai jo taip pat ne labai mėgsta, nes Reuther esąs "užsidaręs savyje"; negeria, nerūko ir nelanko pokylių. Jisai vis studijuoja ir galvoja, ruošdamas naujus planus ateičiai. Nevienu savo sumanymu jisai yra pasiūlęs pramonės atstovams ir valdžios įstaigoms.

Senieji unijų viršininkai bijo to "svajotojų". Apie jį skleidžiama gandai, kad jisai norįs ne tik vadovauti darbininkų sąjungūžiai, bet, toliau, patekti ir į Baltąjį Namą Washingtone.

Pats Reuther į CIO prezidento vietą nesiskverbia. Kai kas mano, kad anksčiau ar vėliau ta vieta jam vistiek teks, nes gabesnio asmens Amerikos darbininkų organizacijose kol kas nesimato.

Lietuvių kultūrinė veikla palankiai vertinama ir svetimtaučių

Jau ne pirmas atsitikimas, kad apie lietuvių Vasario 16 d. gimnaziją Diepholze net svetimtaučių spaudoje pasirodė palankių atsiliepimų. Šį kartą malonu pažymėti itin draugišką atsiliepimą, įdėtą Rytprūsių vokiečių laikraštyje "Das Ostpreussenblatt" Nr. 29.

Straipsnis pavadinamas "Šv. Jurgis ant balto žirgo" (kitos antraštės: "Vienintelė lietuvių laisvoji mokykla" — "Tikros kultūrinės autonomijos kūrinys"). Įdėtos ir trys nuotraukos: 1) Didžiulė lietuvių gimnazijos choro nuotrauka; lietuviškaitiniai draubūžiais; 2) Mokytojai ir mokiniai valgykloje pietų metu; 3) Lietuviškaitiniai priėdavomai papuošto staliuko — gimimo dienos progą. Prie sienos kabo didžiulis Marijos paveikslas, "gilaus Rytų religingumo simbolis", kaip pažymima paraše. Teksto ir vaizdų autorius — C. Katschinski.

Pradžioje sakoma, kad dar prieš porą metų Sovietų repatriacinės komisijos lankydavosi DP stovyklose, norėdamos paveikti lietuvius, kad grįžtų į savo tėvynę. Bet lietuvių skausmingai prisimena 1941 metų vasarą, kada rusams užėjus 35,000 lietuvių buvo išstremti į Sibirą.

Tada, 1950 metais, buvę Vokietijoje dar per 100,000 lietuvių, kurių tautiškuo dainišką jėgą įrodė faktas, kad jie daugelyje savo stovyklų buvę įsteigę savas pradžios mokyklas ir gimnazijas. Tuo tarpu

žmogus ir toliau stovėtų industrinio sąryšio priešakyje. Todėl jie yra priešingi Reutheriui.

Kitų CIO unijų viršininkai jo taip pat ne labai mėgsta, nes Reuther esąs "užsidaręs savyje"; negeria, nerūko ir nelanko pokylių. Jisai vis studijuoja ir galvoja, ruošdamas naujus planus ateičiai. Nevienu savo sumanymu jisai yra pasiūlęs pramonės atstovams ir valdžios įstaigoms.

Senieji unijų viršininkai bijo to "svajotojų". Apie jį skleidžiama gandai, kad jisai norįs ne tik vadovauti darbininkų sąjungūžiai, bet, toliau, patekti ir į Baltąjį Namą Washingtone.

Pats Reuther į CIO prezidento vietą nesiskverbia. Kai kas mano, kad anksčiau ar vėliau ta vieta jam vistiek teks, nes gabesnio asmens Amerikos darbininkų organizacijose kol kas nesimato.

Šv. Jurgis ant balto žirgo — puošia visas mokyklos patalpas ir stebi jų veiklų gyvenimą. Mokiniais nereikia rūpintis nei mokslapiniškais, nei išlaikymu ar drabužiais. Kai kurie iš jų yra našlaičiai. Jie savo mažą valstybę patys laiko tvarkoje ir prižiūri sodą. Švedų paukotas pilnas krepšinio įrengimas mokyklai sudarė progą garbingai pasirodyti ir sporto srityje. Matome visus susirinkusius valgyklos salėje. Krinta į akis, kad visi vaikai mandagiai pasveikina atvykusius svečius, ir mes tyliai stebimės jų atvirumu ir pagarba". Toks mokinų laikymasis esąs blogiems mokytojams nepasiekiamas tik-

slas. Autorius tuo nori pasakyti, kad geras lietuvių gimnazijos mokinių elgimasis esąs geru mokytojų auklėjimo vaisius. Ta proga tarp mokytojų kaip svečias sėdėjęs ir vienas iš pirmųjų studentų, baigusį šią lietuvių gimnaziją. Dabar jis studijuojas gamtos mokslus Bonnos universitete, taip pat dalyvavo mokyklos delegacijoje skautų pasauliniame sąskrydyje Austrijoje; su skautais mokykla palaikanti draugiškus santykius. Abiejų konfesijų mokiniai esą mokomi savos tikybos. Toliau rašoma:

"Mokytojai — jų yra 14 — yra svetingi ir ne tik mandagūs, bet ir nuoširdūs. Kai kurie iš jų yra studijavę Vokietijoje, vienas — Karaliaučiuje. Mes statome vienas kitam tuos pačius klausimus: Kaip atrodo Rytprūsiuose? Kaip atrodo Lietuvoje? Jie bemaž neturi ryšio su savo tėvyne; mūsų grįžusieji iš Lietuvos yra žinių šaltinis ir mums, ir jiems. Kalbame apie Karaliaučius, apie Neringą, pasakui apie senųjų prūsų dievus, apie kuriuos jie daug žino. Mes nevenygame išreikšti savo dėkingumą už pagarbą, kurią mūsų žmonės patyrė Lietuvoje, bet jie į tai tik numoja ranka. Tai jau daugiau negu sena kaimynystė ir lygus likimas, kuris abejus jungia". Dar esą pora tokių, kurie kiršina, tartum jie nieko nebūtų pasimokę, pastebėjo vienas mokytojas. Čia ir esąs bendrumas ty, kurie buvo likimo iš esmės pamokytai ir dabar jau siekia bendros atsakomybės, baigia autorius. (Ella)

Ta yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla laisvame pasaulyje (čia autorias bent kiek suklysta, nes lietuvių aukštesniųjų mokyklų, nors ir kiek skirtingo pobūdžio, yra pvz. Šiaurės Amerikoje visa eilė. Tačiau yra tiesa, kad lietuvių gimnazija Diepholze yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla Vakarų Europoje. E.). "Mokykla veikia pagal vokišką aukštesniųjų mokyklų schemą su gimnazijos ir gamtos mokslų skyriais. Lietuvių kalba yra svarbiausioji dėstomoji kalba. Mokomos dar vokiečių, anglų ir lotynų kalbos. Matematika visose klasėse dėstoma vokiečių kalba, o ir gamtos mokslų sąvokų sistemos imamos iš vaidingės vokiečių kalbos. Mokykla išlaikoma užjūrio lietuvių lėšomis, tam tikros paramos susilaukia ir iš vokiškų įstaigų, kas mus džiugina".

Autorius toliau pabrėžia, kaip svarbu esą išlaikyti Rytų tautų įvairumą savo sąknyse. "Juk reikalingas tas, ką teks sodinti Rytų dirvoje, kai kurią dieną bus nuo jos nutraukta darbo drobė". Tai esąs tamsus didžiulis klausimas laiko horizonte.

"Lietuvos herbas — globėjas Šv. Jurgis ant balto žirgo — puošia visas mokyklos patalpas ir stebi jų veiklų gyvenimą. Mokiniais nereikia rūpintis nei mokslapiniškais, nei išlaikymu ar drabužiais. Kai kurie iš jų yra našlaičiai. Jie savo mažą valstybę patys laiko tvarkoje ir prižiūri sodą. Švedų paukotas pilnas krepšinio įrengimas mokyklai sudarė progą garbingai pasirodyti ir sporto srityje. Matome visus susirinkusius valgyklos salėje. Krinta į akis, kad visi vaikai mandagiai pasveikina atvykusius svečius, ir mes tyliai stebimės jų atvirumu ir pagarba". Toks mokinų laikymasis esąs blogiems mokytojams nepasiekiamas tik-

slas. Autorius tuo nori pasakyti, kad geras lietuvių gimnazijos mokinių elgimasis esąs geru mokytojų auklėjimo vaisius. Ta proga tarp mokytojų kaip svečias sėdėjęs ir vienas iš pirmųjų studentų, baigusį šią lietuvių gimnaziją. Dabar jis studijuojas gamtos mokslus Bonnos universitete, taip pat dalyvavo mokyklos delegacijoje skautų pasauliniame sąskrydyje Austrijoje; su skautais mokykla palaikanti draugiškus santykius. Abiejų konfesijų mokiniai esą mokomi savos tikybos. Toliau rašoma:

"Mokytojai — jų yra 14 — yra svetingi ir ne tik mandagūs, bet ir nuoširdūs. Kai kurie iš jų yra studijavę Vokietijoje, vienas — Karaliaučiuje. Mes statome vienas kitam tuos pačius klausimus: Kaip atrodo Rytprūsiuose? Kaip atrodo Lietuvoje? Jie bemaž neturi ryšio su savo tėvyne; mūsų grįžusieji iš Lietuvos yra žinių šaltinis ir mums, ir jiems. Kalbame apie Karaliaučius, apie Neringą, pasakui apie senųjų prūsų dievus, apie kuriuos jie daug žino. Mes nevenygame išreikšti savo dėkingumą už pagarbą, kurią mūsų žmonės patyrė Lietuvoje, bet jie į tai tik numoja ranka. Tai jau daugiau negu sena kaimynystė ir lygus likimas, kuris abejus jungia". Dar esą pora tokių, kurie kiršina, tartum jie nieko nebūtų pasimokę, pastebėjo vienas mokytojas. Čia ir esąs bendrumas ty, kurie buvo likimo iš esmės pamokytai ir dabar jau siekia bendros atsakomybės, baigia autorius. (Ella)

Ta yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla laisvame pasaulyje (čia autorias bent kiek suklysta, nes lietuvių aukštesniųjų mokyklų, nors ir kiek skirtingo pobūdžio, yra pvz. Šiaurės Amerikoje visa eilė. Tačiau yra tiesa, kad lietuvių gimnazija Diepholze yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla Vakarų Europoje. E.). "Mokykla veikia pagal vokišką aukštesniųjų mokyklų schemą su gimnazijos ir gamtos mokslų skyriais. Lietuvių kalba yra svarbiausioji dėstomoji kalba. Mokomos dar vokiečių, anglų ir lotynų kalbos. Matematika visose klasėse dėstoma vokiečių kalba, o ir gamtos mokslų sąvokų sistemos imamos iš vaidingės vokiečių kalbos. Mokykla išlaikoma užjūrio lietuvių lėšomis, tam tikros paramos susilaukia ir iš vokiškų įstaigų, kas mus džiugina".

Autorius toliau pabrėžia, kaip svarbu esą išlaikyti Rytų tautų įvairumą savo sąknyse. "Juk reikalingas tas, ką teks sodinti Rytų dirvoje, kai kurią dieną bus nuo jos nutraukta darbo drobė". Tai esąs tamsus didžiulis klausimas laiko horizonte.

"Lietuvos herbas — globėjas Šv. Jurgis ant balto žirgo — puošia visas mokyklos patalpas ir stebi jų veiklų gyvenimą. Mokiniais nereikia rūpintis nei mokslapiniškais, nei išlaikymu ar drabužiais. Kai kurie iš jų yra našlaičiai. Jie savo mažą valstybę patys laiko tvarkoje ir prižiūri sodą. Švedų paukotas pilnas krepšinio įrengimas mokyklai sudarė progą garbingai pasirodyti ir sporto srityje. Matome visus susirinkusius valgyklos salėje. Krinta į akis, kad visi vaikai mandagiai pasveikina atvykusius svečius, ir mes tyliai stebimės jų atvirumu ir pagarba". Toks mokinų laikymasis esąs blogiems mokytojams nepasiekiamas tik-

slas. Autorius tuo nori pasakyti, kad geras lietuvių gimnazijos mokinių elgimasis esąs geru mokytojų auklėjimo vaisius. Ta proga tarp mokytojų kaip svečias sėdėjęs ir vienas iš pirmųjų studentų, baigusį šią lietuvių gimnaziją. Dabar jis studijuojas gamtos mokslus Bonnos universitete, taip pat dalyvavo mokyklos delegacijoje skautų pasauliniame sąskrydyje Austrijoje; su skautais mokykla palaikanti draugiškus santykius. Abiejų konfesijų mokiniai esą mokomi savos tikybos. Toliau rašoma:

"Mokytojai — jų yra 14 — yra svetingi ir ne tik mandagūs, bet ir nuoširdūs. Kai kurie iš jų yra studijavę Vokietijoje, vienas — Karaliaučiuje. Mes statome vienas kitam tuos pačius klausimus: Kaip atrodo Rytprūsiuose? Kaip atrodo Lietuvoje? Jie bemaž neturi ryšio su savo tėvyne; mūsų grįžusieji iš Lietuvos yra žinių šaltinis ir mums, ir jiems. Kalbame apie Karaliaučius, apie Neringą, pasakui apie senųjų prūsų dievus, apie kuriuos jie daug žino. Mes nevenygame išreikšti savo dėkingumą už pagarbą, kurią mūsų žmonės patyrė Lietuvoje, bet jie į tai tik numoja ranka. Tai jau daugiau negu sena kaimynystė ir lygus likimas, kuris abejus jungia". Dar esą pora tokių, kurie kiršina, tartum jie nieko nebūtų pasimokę, pastebėjo vienas mokytojas. Čia ir esąs bendrumas ty, kurie buvo likimo iš esmės pamokytai ir dabar jau siekia bendros atsakomybės, baigia autorius. (Ella)

Ta yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla laisvame pasaulyje (čia autorias bent kiek suklysta, nes lietuvių aukštesniųjų mokyklų, nors ir kiek skirtingo pobūdžio, yra pvz. Šiaurės Amerikoje visa eilė. Tačiau yra tiesa, kad lietuvių gimnazija Diepholze yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla Vakarų Europoje. E.). "Mokykla veikia pagal vokišką aukštesniųjų mokyklų schemą su gimnazijos ir gamtos mokslų skyriais. Lietuvių kalba yra svarbiausioji dėstomoji kalba. Mokomos dar vokiečių, anglų ir lotynų kalbos. Matematika visose klasėse dėstoma vokiečių kalba, o ir gamtos mokslų sąvokų sistemos imamos iš vaidingės vokiečių kalbos. Mokykla išlaikoma užjūrio lietuvių lėšomis, tam tikros paramos susilaukia ir iš vokiškų įstaigų, kas mus džiugina".

Autorius toliau pabrėžia, kaip svarbu esą išlaikyti Rytų tautų įvairumą savo sąknyse. "Juk reikalingas tas, ką teks sodinti Rytų dirvoje, kai kurią dieną bus nuo jos nutraukta darbo drobė". Tai esąs tamsus didžiulis klausimas laiko horizonte.

"Lietuvos herbas — globėjas Šv. Jurgis ant balto žirgo — puošia visas mokyklos patalpas ir stebi jų veiklų gyvenimą. Mokiniais nereikia rūpintis nei mokslapiniškais, nei išlaikymu ar drabužiais. Kai kurie iš jų yra našlaičiai. Jie savo mažą valstybę patys laiko tvarkoje ir prižiūri sodą. Švedų paukotas pilnas krepšinio įrengimas mokyklai sudarė progą garbingai pasirodyti ir sporto srityje. Matome visus susirinkusius valgyklos salėje. Krinta į akis, kad visi vaikai mandagiai pasveikina atvykusius svečius, ir mes tyliai stebimės jų atvirumu ir pagarba". Toks mokinų laikymasis esąs blogiems mokytojams nepasiekiamas tik-

slas. Autorius tuo nori pasakyti, kad geras lietuvių gimnazijos mokinių elgimasis esąs geru mokytojų auklėjimo vaisius. Ta proga tarp mokytojų kaip svečias sėdėjęs ir vienas iš pirmųjų studentų, baigusį šią lietuvių gimnaziją. Dabar jis studijuojas gamtos mokslus Bonnos universitete, taip pat dalyvavo mokyklos delegacijoje skautų pasauliniame sąskrydyje Austrijoje; su skautais mokykla palaikanti draugiškus santykius. Abiejų konfesijų mokiniai esą mokomi savos tikybos. Toliau rašoma:

"Mokytojai — jų yra 14 — yra svetingi ir ne tik mandagūs, bet ir nuoširdūs. Kai kurie iš jų yra studijavę Vokietijoje, vienas — Karaliaučiuje. Mes statome vienas kitam tuos pačius klausimus: Kaip atrodo Rytprūsiuose? Kaip atrodo Lietuvoje? Jie bemaž neturi ryšio su savo tėvyne; mūsų grįžusieji iš Lietuvos yra žinių šaltinis ir mums, ir jiems. Kalbame apie Karaliaučius, apie Neringą, pasakui apie senųjų prūsų dievus, apie kuriuos jie daug žino. Mes nevenygame išreikšti savo dėkingumą už pagarbą, kurią mūsų žmonės patyrė Lietuvoje, bet jie į tai tik numoja ranka. Tai jau daugiau negu sena kaimynystė ir lygus likimas, kuris abejus jungia". Dar esą pora tokių, kurie kiršina, tartum jie nieko nebūtų pasimokę, pastebėjo vienas mokytojas. Čia ir esąs bendrumas ty, kurie buvo likimo iš esmės pamokytai ir dabar jau siekia bendros atsakomybės, baigia autorius. (Ella)

Ta yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla laisvame pasaulyje (čia autorias bent kiek suklysta, nes lietuvių aukštesniųjų mokyklų, nors ir kiek skirtingo pobūdžio, yra pvz. Šiaurės Amerikoje visa eilė. Tačiau yra tiesa, kad lietuvių gimnazija Diepholze yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla Vakarų Europoje. E.). "Mokykla veikia pagal vokišką aukštesniųjų mokyklų schemą su gimnazijos ir gamtos mokslų skyriais. Lietuvių kalba yra svarbiausioji dėstomoji kalba. Mokomos dar vokiečių, anglų ir lotynų kalbos. Matematika visose klasėse dėstoma vokiečių kalba, o ir gamtos mokslų sąvokų sistemos imamos iš vaidingės vokiečių kalbos. Mokykla išlaikoma užjūrio lietuvių lėšomis, tam tikros paramos susilaukia ir iš vokiškų įstaigų, kas mus džiugina".

Autorius toliau pabrėžia, kaip svarbu esą išlaikyti Rytų tautų įvairumą savo sąknyse. "Juk reikalingas tas, ką teks sodinti Rytų dirvoje, kai kurią dieną bus nuo jos nutraukta darbo drobė". Tai esąs tamsus didžiulis klausimas laiko horizonte.

"Lietuvos herbas — globėjas Šv. Jurgis ant balto žirgo — puošia visas mokyklos patalpas ir stebi jų veiklų gyvenimą. Mokiniais nereikia rūpintis nei mokslapiniškais, nei išlaikymu ar drabužiais. Kai kurie iš jų yra našlaičiai. Jie savo mažą valstybę patys laiko tvarkoje ir prižiūri sodą. Švedų paukotas pilnas krepšinio įrengimas mokyklai sudarė progą garbingai pasirodyti ir sporto srityje. Matome visus susirinkusius valgyklos salėje. Krinta į akis, kad visi vaikai mandagiai pasveikina atvykusius svečius, ir mes tyliai stebimės jų atvirumu ir pagarba". Toks mokinų laikymasis esąs blogiems mokytojams nepasiekiamas tik-

slas. Autorius tuo nori pasakyti, kad geras lietuvių gimnazijos mokinių elgimasis esąs geru mokytojų auklėjimo vaisius. Ta proga tarp mokytojų kaip svečias sėdėjęs ir vienas iš pirmųjų studentų, baigusį šią lietuvių gimnaziją. Dabar jis studijuojas gamtos mokslus Bonnos universitete, taip pat dalyvavo mokyklos delegacijoje skautų pasauliniame sąskrydyje Austrijoje; su skautais mokykla palaikanti draugiškus santykius. Abiejų konfesijų mokiniai esą mokomi savos tikybos. Toliau rašoma:

"Mokytojai — jų yra 14 — yra svetingi ir ne tik mandagūs, bet ir nuoširdūs. Kai kurie iš jų yra studijavę Vokietijoje, vienas — Karaliaučiuje. Mes statome vienas kitam tuos pačius klausimus: Kaip atrodo Rytprūsiuose? Kaip atrodo Lietuvoje? Jie bemaž neturi ryšio su savo tėvyne; mūsų grįžusieji iš Lietuvos yra žinių šaltinis ir mums, ir jiems. Kalbame apie Karaliaučius, apie Neringą, pasakui apie senųjų prūsų dievus, apie kuriuos jie daug žino. Mes nevenygame išreikšti savo dėkingumą už pagarbą, kurią mūsų žmonės patyrė Lietuvoje, bet jie į tai tik numoja ranka. Tai jau daugiau negu sena kaimynystė ir lygus likimas, kuris abejus jungia". Dar esą pora tokių, kurie kiršina, tartum jie nieko nebūtų pasimokę, pastebėjo vienas mokytojas. Čia ir esąs bendrumas ty, kurie buvo likimo iš esmės pamokytai ir dabar jau siekia bendros atsakomybės, baigia autorius. (Ella)

Ta yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla laisvame pasaulyje (čia autorias bent kiek suklysta, nes lietuvių aukštesniųjų mokyklų, nors ir kiek skirtingo pobūdžio, yra pvz. Šiaurės Amerikoje visa eilė. Tačiau yra tiesa, kad lietuvių gimnazija Diepholze yra vienintelė lietuvių aukštesnioji mokykla Vakarų Europoje. E.). "Mokykla veikia pagal vokišką aukštesniųjų mokyklų schemą su gimnazijos ir gamtos mokslų skyriais. Lietuvių kalba yra svarbiausioji dėstomoji kalba. Mokomos dar vokiečių, anglų ir lotynų kalbos. Matematika visose klasėse dėstoma vokiečių kalba, o ir gamtos mokslų sąvokų sistemos imamos iš vaidingės vokiečių kalbos. Mokykla išlaikoma užjūrio lietuvių lėšomis, tam tikros paramos susilaukia ir iš vokiškų įstaigų, kas mus džiugina".

Autorius toliau pabrėžia, kaip svarbu esą išlaikyti Rytų tautų įvairumą savo sąknyse. "Juk reikalingas tas, ką teks sodinti Rytų dirvoje, kai kurią dieną bus nuo jos nutraukta darbo drobė". Tai esąs tamsus didžiulis klausimas laiko horizonte.

"Lietuvos herbas — globėjas Šv. Jurgis ant balto žirgo — puošia visas mokyklos patalpas ir stebi jų veiklų gyvenimą. Mokiniais nereikia rūpintis nei mokslapiniškais, nei išlaikymu ar drabužiais. Kai kurie iš jų yra našlaičiai. Jie savo mažą valstybę patys laiko tvarkoje ir prižiūri sodą. Švedų paukotas pilnas krepšinio įrengimas mokyklai sudarė progą garbingai pasirodyti ir sporto srityje. Matome visus susirinkusius valgyklos salėje. Krinta į akis, kad visi vaikai mandagiai pasveikina atvykusius svečius, ir mes tyliai stebimės jų atvirumu ir pagarba". Toks mokinų laikymasis esąs blogiems mokytojams nepasiekiamas tik-

slas. Autorius tuo nori pasakyti, kad geras lietuvių gimnazijos mokinių elgimasis esąs geru mokytojų auklėjimo vaisius. Ta proga tarp mokytojų kaip svečias sėdėjęs ir vienas iš pirmųjų studentų, baigusį šią lietuvių gimnaziją. Dabar jis studijuojas gamtos mokslus Bonnos universitete, taip pat dalyvavo mokyklos delegacijoje skautų pasauliniame sąskrydyje Austrijoje; su skautais mokykla palaikanti draugiškus santykius. Abiejų konfesijų mokiniai esą mokomi savos tikybos. Toliau rašoma:

"Mokytojai — jų yra 14 — yra svetingi ir ne tik mandagūs, bet ir nuoširdūs. Kai kurie iš jų yra studijavę Vokietijoje, vienas — Karaliaučiuje. Mes statome vienas kitam tuos pačius klausimus: Kaip atrodo Rytprūsiuose? Kaip atrodo Lietuvoje? Jie bemaž neturi ryšio su savo tėvyne; mūsų grįžusieji iš Lietuvos yra žinių šaltinis ir mums, ir jiems. Kalbame apie Karaliaučius, apie Neringą, pasakui apie senųjų prūsų dievus, apie kuriuos jie daug žino. Mes nevenygame išreikšti savo dėkingumą už pagarbą, kurią mūsų žmonės patyrė Lietuvoje, bet jie į tai tik numoja ranka. Tai jau daugiau negu sena kaimynystė ir lygus likimas, kuris abejus jungia". Dar esą pora tokių, kurie kiršina, tartum jie nieko nebūtų pasimokę, pastebėjo vienas mokytojas. Čia ir esąs bendrumas ty, kurie buvo likimo iš esmės pamokytai ir dabar jau siekia bendros atsakomybės, baigia autorius. (Ella)

SALTALVIS—MENININKAS. — Robert Youngman (kairėje) juokiasi, kai jo tėvas William Youngman, Murphysboro (Ill.) saltkalvis, juokdamasis tvirtina, kad meniška figūra, kurią jo sūnus pagamino vartodamas tik litavimo mašinėlę, "yra pagaminta ne iš plieno, bet iš aukso". Jo tvirtinimą išaukė žinia, kad jo 25 metų sūnus, high school meno mokytojas, St. Louis Meno Muziejaus 12-toje metų mėn. parodoje už savo figurą "Musician" laimėjo \$300, gaudamas pirmąją prizą. Ta figurą jis pagamino vartodamas tik litavimo mašinėlę ir metalą. Youngman, kuris litudoti išmoko savo tėvo saltkalvių, yra Marion, Ill., high school meno mokytojas ir baigia diplominį darbą Southern Illinois Universitete, Cabondale'je.

APIE NACISTINĖS TEISĖS IVESDINIMĄ LIETUVON

"Draugo" dienrašty skaičiau teisininko Petro Stravinskio piktinimąsi "Naujienomis", kad jos apie jį netiesą parašiusios. Kur ta netiesa, taip ir nesupratau: ar p. Stravinskis neigia iš esmės, kad jis Hitlerio valdymo laikais Lietuvoje buvęs teismo kandidatas suruoštuose Naujosios Europos teisės pasitobulinimo kursuose lektorium, ar tik jo dėstyto dalyką ir dėstyto būdą "Naujienos" ne taip aptarė kaip buvo?

Lietuvos gyvenimo laikotarpį vokiečių valdymo metais šiek tiek pagal sugebėjimą sekiau. Girdėjau ir apie minimumus teisininkų pasitobulinimo kursų dar Lietuvoje būdamas, bet kad p. Stravinskis ten paskaitas skaitė, prisipažinsiu, tik iš "Naujienų" sužinojau, todėl man nesuprantamas p. Stravinskio piktinimas, kadangi jis apie tai iš esmės nepasiskaitė.

Karo metu naciai valdydami Lietuvą vietiniams (lietuviškiems) teismams leido vadovautis nepriklausomos Lietuvos įstatymais, kurie nebuvo priešingi nacizmo dvasiai ir kurie galėjo patarnauti Naujosios Europos kūrimui. Tokiais pirmo eilės buvo baudžiamieji įstatymai, nes su kriminaliniais nusikalčiamais visos valdžios kovoja, nors ne visos vienaip sampratauja, kas yra nusikalčiamas ir kas ne.

Taigi, ir naciams kuriant N. Europą, o ypač karo metu, atsirado naujoviška teisė, naujas nusikalčiamųjų darbų supratimas, kokio ne tik Lietuvoje veikęs Baudžiamasis Statutas nežinojo, bet bendrai pasauly nebūta.

Pvz. pagal nacizmo teisę vokiečiai ir kiti jų valdžion patekę žmonės būdavo baudžiami už betkurį bendravimą su žydais. Jei vokiečių moteris ar mergina turėjo lytinių santykių su žydu, tai ji aiškiai mirties bausmės užsitarnavo; o jei su lenku — tai geru, pasigailėjimo, atvejų gėdos ženklui jai plaukų juostą nukirpdavo... Mirties bausmė gresė už klausymą ne Vokietijai

jos propagandos kontrolėj skelbiamų radijo žinių. Vagystės, plėšimai orinio puolimo pavojaus ar bombardavimo metu, ir visokie nusižengimai karo ūkio nuostatoms, taip pat galėjo būti mirtimi baudžiami. Sunkios bausmės gresė už kalbas, silpniausias vokiečių kovingumo dvasią ir t. t.

Netrupas susidarytų sąrašas naujoviškų nusikalčiamųjų darbų, kurie atsirado nacių teisė, o nebuvo žinomi nepriklausomos Lietuvos baudžiamajai teisei.

Naciai, ryždamiesi kurti ir valdyti Naująją Europą, nelaukdami karo pabaigos, kuri jų manymu jiems laimėjimą turėjo atnešti, užimtuose kraštuose iš anksto ėmė sėti jų naujosios teisės sėklą. Lietuvoje, greta paklikto veikti (apkarpyto) Baudžiamąjo Statuto, jie įvedė ir savus naujosios baudžiamuosius nuostatus, vadinamaisiais potvarkiais apie vietinės teisės pritaikymą vokiškajai teisei. Tą teisės pertempimą ant naujojo kurpalio bevykdant buvo suruošti teisininkų prieauginiai — teismo kandidatai kursai.

"Draugo" bendradarbis p. Stravinskis neneigia, kad jis tokiose kursuose "profesorio", nesako kokius dalykus ir su kokia nuotaika dėstė, o tik purkštą, kad "Naujienos" ne tik apie jį, bet ir apie kitus padarius katalikus netiesą rašančios. Tokia jo taktika neatrodo grynai. Jei p. Stravinskis už viską dar negali uždėti savo "imprimato" ant naujai suplanuotos moderniškos bažnyčios projekto, tai, atrodo, bereikalo jis ir kelia tą klausimą, naudodamas savo asmeniniam apsigynimui. Verčiau jis parašytų savo prisiminimus apie tuos teismo kandidatų kursus vokiečių okupacijos metu, kurie buvo tikrai tik to laiko išmislas.

Nebūtinai reikia manyti, kad p. Stravinskis tuose kursuose lektorio vaidinimo, atvejų gėdos ženklui jai plaukų juostą nukirpdavo... Mirties bausmė gresė už klausymą ne Vokietijai

Oak Forest, Ill.

Prieglaudos ligonius ir senelius aplankius

Lapkričio 2 d. Chicago's Suvalkiečių Draugija, padedant aukomis Eriškio Klubui, Brighton Parko Liet. Moterų Klubui, Žemaičių Klubui, Cicero Našių Klubui ir eilei biznierių bei šiaip atskirų žmonių, suruošė parengimą lietuviams seneliams Oak Forest prieglaudoje. Klubų ir pavienių žmonių aukos bus paskelbtos vėliau.

Aš irgi gavau progą nuvykti į Oak Forest su Suvalkiečių Draugijos to parengimo komisia. Komisijos narės bei jų šeimos ir patys aukoję valgių, juos ruošė namie savo šeimose. Seneliams ir ligoniams buvo patiekta įvairių valgių: kugelio, drebutienos (košelenos), kumpių ir kitokių skanumynų. Šios mašinos vežė valgomuosius produktus ir dar apie tiek mašinų atvažiuo su sveičiais.

Apie 12:30 val. mus leido įeiti su maisto reikmenimis į valgyklos vidų. Pastatas didelis, erdvus, gražiai ir švariai laikomas. Užveizda buvo malonus, padėjo reikalą sutvarkyti. Lietuviai buvo atrinkti nuo kitų tautų įstaigos įnamių. Maistas buvo sudėtas estrados gale, o seneliai ar ligoniai, kurie kalbėjo lietuviškai, buvo įleidžiami į salę. Buvo apie 15 įleista ir sveitintaučių. Per 20 buvo įleista bekojų, su vežimėliais.

Parengime ta proga pagriežė Ben Peivio orkestras, o tarpais ir pats Peivis padainuodavo. Ponia Adelė Burbienė pasakė trumpą gražią kalbą. Buvo duodama kiekvienam lietuviui įnamiui dovanų vokas su \$1.75. Apie 31 lietuvis yra ligoninėje, todėl jie negalėjo čia dalyvauti: jiems vokuose buvo įdėta po \$2 dovanų.

Iš pasikalbėjimo su lietuviams teko sužinoti, kad Oak Forest prieglaudoje yra ligonių ar senelių lietuvių per 100. Šiaip iš viso prieglaudoje yra vyrų 1437, moterų 638, sergančių džiova vyrų 388, moterų 121, tad iš viso 2,584. Namai bei jų švariai užlaikomi švariai, valgis, kiek teko patirti, neblogiausias. Malonu yra tiems seneliams ar ligoniams, kurie gali pavaikščioti vasaros metu po žaliuojančių medžių apylinkę.

Šios prieglaudos gyventojai turi turėti savo rūbus. Pasidarius teka matyti jų tarpe Chicago's didmiesčio buvusių gyventojų, pažįstamų, kurie pėsti gatvėmis vaikščiodavo arba automobiliais važinėdavo. Štai vie-

mauti bei prieš kitus mandrius pasirodyti, arba šiaip aklas sekimas, kaip vokiečiai sako "mitlaufferiavimas", etc.). Bet p. Stravinskis apie tai nekalba, o tik šaukia, kad apie jį netiesą rašo, gi pats tos tiesos neatkleidžia. B. V.

nas buvęs taverenos savininkas, kitas siuvėjas, o dabar jie čia be kojų juda ratukuose įsisėdę. Be kojų viename vežimėly štai ir J. Rusteika, kuris ir "Naujienoms" parašo iš šios prieglaudos gyvenimo.

Senas Petras

Tikrasis karas jau eina

Kalbėdamas Chicagoje, krašto vandens laivyno lygos prezidentas Hecht pareiškė, jog administracija klaidingai elgėsi perdėdama Rusijos stiprumą ir leisdama sovietams išvystyti savo jėgą. Esą, Amerika bijojuosi, kad tik Sovietų Rusija nepradėtų III Pasaulinio karo. Bet iš tikrųjų tas karas jau pilnu tempu einas Korėjoje. Ir priešas turis visus ginklus, kokius

mes turime, tik jis dar turis ir žmonių persvarą.

Hecht sakėsi nemanąs, kad ir Eisenhoweris, nuvykęs į Korėją, atliktų kokius magiškus žygius. Hecht nesūlo mesti Korėjos kovos lauko, bet siūlo padėti pagerinti tuo būdu, kad būtų panaudoti fronte kinų nacionalistai ir platesniu mastu pietų korėjiečiai.

Neskaitytes "Naujienų" — liūdėsi visa diena

Istorikams įdomi seniena

NAUJIENOSE dar yra keli egzemplioriai 1928—1929 metų biznio knygos, 8½x10½ colių, 88 puslapiai. Joje yra žinios apie Chicago lietuvių biznierių.

Knyga galėtų būti įdomi istorikams, kurie norėtų turėti po ranka informacijų apie lietuvių biznierių ir lietuvių biznius, buvusius Chicagoje prieš 20 m. Knygos kaina \$1.00. Vėliau šios knygos jau nebus.

Knyga bus pasiūsta, kai Administracija gaus \$1.00. Čekį arba Money Orderį reikia siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

Žemėlapis

NAUJIENOSE galima gauti pats naujusias, 1952 metų laidos, žemėlapis automobiliistams. Jame yra visi Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados ir Meksikos keliai. Žemėlapis kaina — \$1.50.

Žemėlapi NAUJIENOS pasiūstus paštu, kai gaus \$1.75 čekį arba Money Orderį.

NAUJIENOSE taip pat galima gauti patį naujaują Chicago planą. Jo kaina 50 centų. Persiunčiant paštu kainuoja 60c.

Čekius arba Money Orderius rašykite ir siųskite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

AR ŽINOTE KĄ RAŠO "KELEIVIS"

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

Net ir kunigai pasislėpė jį studijuojai, nors savo patarponis draudžia jį ir rankas paimti.

"KELEIVIS" žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti.

Žmonių mulkingoju ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, pamokinių, gražių eilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Kainuoja tik \$3.00 metams

Adresas toks:

"KELEIVIS"
636 Broadway
SO. BOSTON, MASS

ARBATA NUO ŠALČIO

Jeigu gauni šaltį viena po kitam, kenti nesmagumus, skausmus ir nuostolius, paprastas šaltis yra bereikalinga bėda. ALEXANDER O ARBATA NUO ŠALČIO yra mišinys šaknų, sėklių, žiedų, žievių ir žolių, ir jeigu tos arbatos kasdieną išsigertume, tai gal nei nežinotume kas šaltis yra, arba tas šaltis būtų lengvesnis perkest. Ta arbata yra \$2.00 už pokelį ir prisiunčiant jį namus. O jeigu nori užsimokėti paštorui C. O. D., tai ta pati arbata \$2.30.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts — 1390 kil.

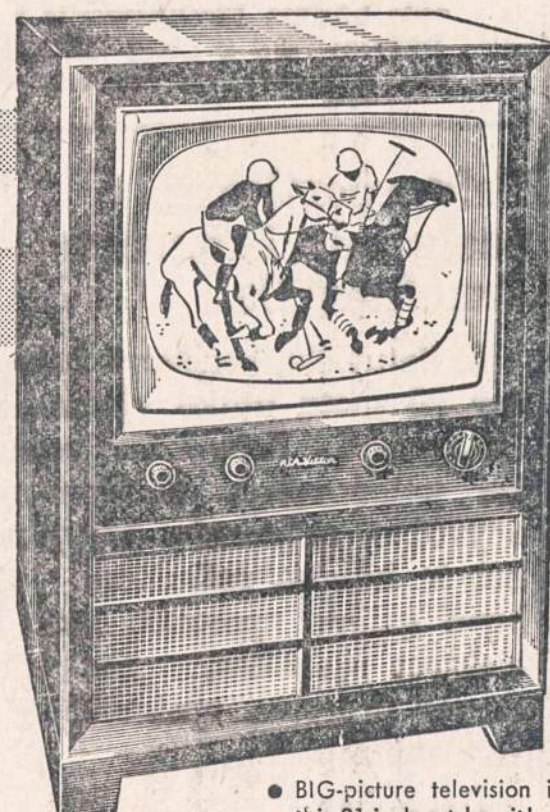
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARUSKOS
Tel. HEEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Tik "Naujienos" rašo tiesą — neša laimę, mokslą, šviesą.

5 NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
MONDAY, NOVEMBER 17, 1952

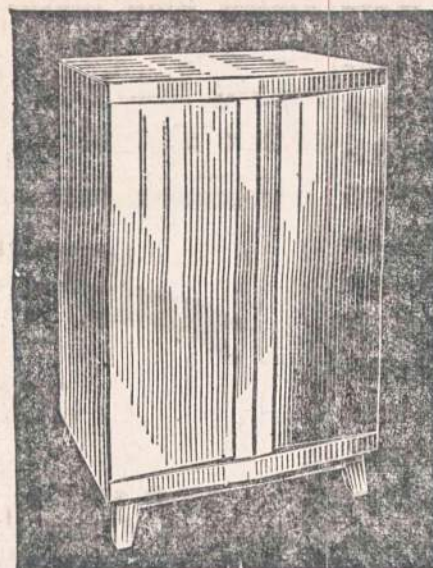
You'll be proud of the picture
... pleased at the price!

RCA Victor
Lansford
(Model 217218)

- BIG-picture television is the BEST television — and this 21-inch set has it!
- Fresh, sophisticated cabinet, finished in mahogany or walnut. Blond slightly higher. **\$385.00**

It's
RCA VICTOR
television with the
Magic Monitor

This clear, steady television will win your vote! RCA Victor's Magic Monitor circuit system automatically filters out interference, steps up power — brings you unbelievable picture quality!

RCA Victor Belgrove (Model 217229)

- Clear, steady 21" television with the Magic Monitor — it acts like an engineer inside your set.
- Distinctive modern cabinet fashioned by real furniture craftsmen. Beautifully grained full-length doors. In walnut, mahogany or limed oak finishes. **\$429.50**

Ask about the RCA Victor Factory-Service Contract covering expert television installation and maintenance ... available only to RCA Victor owners.

CHELTEN RADIO AND APPLIANCE CO.

2913 EAST 79th STREET
10534 TORRENCE AVE.

BAyport 1-6606
BAyport 1-0955

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Lietuvių Auditorija
3133 So. Halsted St.
Telefonas:
VICTORY 2-6172

Šeštadieniais ir Sekmdieniais Šokiai
grojant BALIO PAKŠTO orkestrui
KASDIEN MEDŽIOKLINĖS DESRELES

4 SALES:
NAUJAI
IŠDEKORUOTA!
• VESTUVĖMS, POBUVIAMS ir
• SUSIRINKIMAMS

TAUPLYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI

Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigų į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupymo įstaigų visoje Chicagoje. Pas mus kiekvieno taupomi pinigai yra pilnai apdrausti iki \$10,000.00 by an Agency of the United States Government.

Chicago Savings suvirš 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto neprizada, bet visada išmoka aukštą dividendą.

MŪSŲ TURTAS SIEKIA ARTI DEŠIMTIES MILIJONŲ DOLERIŲ (\$10,000,000.00)

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

6234 So. Western Ave.

CHICAGO

Phone GROvehill 6-7575

JOHN PAKEL, President

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visa diena. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

You are cordially invited to visit our NEW quarters

CITIZENS STATE BANK

of
DOWNER'S GROVE, ILL.
General Banking

Hours: 9 a. m. to 3 p. m. Closed all day Wednesday

Automobile Loans, Real Estate and F. H. A. Loans

Member of F. D. I. C.

EDWARD A. VOLBERDING — Pres.

R. C. BROGMUS — Executive Vice Pres.

R. P. MAKELA — Cashier

5110 Main St. Phone Downer's Grove 198

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Ziemos šventėms artėjant

Ką padovanime vargo mokyklų vaikams?

Ziemos šventės artėja, tai vaikų džiaugsmo ir tikėjimo į gerų žmonių širdis šventės. Vaikai laukia dovanų! Visi tikisi jų gauti. O štai V. Vokietijos vadinamųjų lietuvių vargo mokyklų mokiniai labiausiai nei kas kita lūkuriuoja švenčių dovanų. Jie jų labiau reikalingi negu kas kitas.

Jie būtų dėkingi, jei štai Chicagos miesto lietuvių įvairių mokyklų vaikai jiems parašytų po laiškėlių ir bent šašviniščių atsiųstų. V. Vokietijos lietuvių vargo mokyklų vaikai nėra dovanomis išpaikinti. Žiemos švenčių jiems suruoštos eglutės neblizgės įvairiais blizgučiais nusagstytos, gausiai įvairiomis dovanėlėmis pasipuošusios. Tai bus tik vargo eglutės, vaikučių lūkesčiai ir tikėjimu gera širdimi pasipuošusios.

Kaip būtų gera, kad Chicagos plačioji lietuvių visuomenė pasirūpintų vargo mokyklų mokinėms lūkesčius pateisinti ir jų tikėjimą gera širdimi daiktaiškai remti; įrodyti, kad šykštuolių senųjų skurdžių lietuvių tarpe nesama.

Čia rašančiam teko gauti žinių iš V. Vokietijos, kad ten veikiančių vargo mokyklų mokiniai jau dabar pradėjo ruošti rašyti pavienius ir bendrus laiškus į JAV gyvenančius jų vienuolius tautiečius, o ypač tuos, kurie su jais kartu dar ne taip seniai tremty gyveno. Ne jų kaltė, kad dėl savo tėvų, vienu ar kitu priežastimi, jie negalėjo pasiekti šį kraštą.

Kas gali būti abipusiai gražnio, auklėjimo prasme geresnio, kaip vienu įrodymas, kad jie nėra pamiršti tų, su kuriais dar taip neseniai tremty žaidė, vargą vargėlių vargo, o šit kitų žiemos švenčių proga iš tolimos ir kartu visiems taip artimos Amerikos dovanėles susilaukimas ir dar laiškelio iš ten gavimas.

Dabar kaip tik pats jau metas tokias dovanėles ten siųsti ir laiškelius rašyti. Tėvai ir mokytojai savo vaikus ir mokinius tokia dvasia privalėtų nuteikti, kad šie, prisimindami savus buvusius tremties gyvenimo bendro likimo draugus, nepamirštų ir jiems prisiminimui dovanėles pasiųsti.

Kur veikia V. Vokietijoje lietuvių vargo mokyklos ir apskritai dovanėlių siuntimo reikalu geriausia susižinoti arba per juos jas siųsti šiuo adresu:

Litauisches Zentralkomitee, Hannover — Kleefeld, Hegelstr. 6, W. Germany. —J. Vlks

Kas paskaito "Naujienas" — Visą tiesą ten atras.

Kas yra Rytinės Žvaigždės Klubas

Rytinės Žvaigždės (Morning Star) Klubas nėra nariams gausus. Prieš 14 metų jis savo veikimą pradėjo su keliais šimtais narių. Dabar jų dalis jau mirė. Kadangi klubo visi nariai glaudžiai veikė, rūpinosi savo klubo bendra narių gerove, tai klubas iki šiol savo pažadus vykdė. Mirties atsitikimu pašalpos pinigais išmoka 50 dolerių; jei kuris narys susergera tai jo ligos metu mokama 5 doleriai pašalpos per savaitę, bet neilgiau kaip dvidešimt savaičių per vienerius metus.

Be savitarpinės pašalpos rūpinamasi kasmet nariams ir svečiams suruošti kultūrinės programos, gudų ir gegužinės. O vieną kartą per metus, naujų metų pirmą ketvirtadienį, visuomet ruošinama nariams ir jų kviesiems svečiams bendra vakarienė su įvairenybėmis. Toks bendras narių balius su kviesiems svečiais bus suruoštas ir ateinančių naujų metų pirmą ketvirtadienį. Jis bus 3600 North Ave.

Klubo nariai, senu savo papročiu, susirenka kiekvieno mėnesio pirmą ketvirtadienį. Rytinės žvaigždės klubo pirmininku yra St. Jacobs, senas naujienietis, uolus klubo veikėjas; vicepirmininkas — J. Benekaitis; nutarimų raštininkas — A. Walskis; finansų raštininkas — S. Buneckis; kasininkas — J. Draugelis; kontrolės raštininkas — J. Radišauskas; izdo globėjas — S. Vaškalis ir maršalka — K. Vikanis.

Rytinės žvaigždės klubo reikalais teko šnektelti su jo darbščiu pirmininku Stasiu Jacobs. Jis pareiškė, kad nors paskutiniomis metais klubas naujų narių nesulaukia, bet klubo reikalai laikosi tinkamoje aukštumoje. Nors nario mokesčio imama tik 35 centus per mėnesį, bet kadangi visi klubo nariai atsidėję rūpinasi jo gerove, tai visi klubo nariai išpareigojami atliekami su kaupu.

Nariais į klubą priimami ne senesni kaip 35 metų ir išimties keliu — iki 40 metų. Klubo pirmininkas St. Jacobs buvo toks malonus, kad jis įsū korespondentą pakvietė būtinai atsilankyti į ateinančių metų pirmojo ketvirtadienio narių bendrą vakarienę. Teko pasišaukti dėti būti. Koresp.

Adelės Burbos auka

Mrs. Adelė Burba, pati negalėdama būti rudeniniame NAUJIENŲ koncerte, per Seną Petrą atsiuntė penkių dolerių auką lietuvių spaudos reikalams. Nuosirdus jai ačiū.

NAUJIENOS.

"TOLIMAS KELIAS, IKE". — Trys kareiviai išsiki kautynių metu kažkur Korėjoje ir kalbasi apie būsimą Eisenhower'io kelionę Korėjon. Čia jie parodyti su jų pačių paruošta iškaba, kurioje įrašyta: "It's a Long Hike, Ike". Iš kairės į dešinę: korporalas Tommy Espejo iš Floridos, korp. Glenn Wenzel iš Brillion, Wisc., ir eilinis John Edwards iš Mountarry, No. Carolina.

Bridgeportiečiai pasigenda Progress Furniture Co.

Ši lietuviška bendrovė beveik per 20 metų atliko vietiniams Bridgeporto lietuviams nemažai patarnavimų ne tik namų apyvokos reikmenų įsigyjimo, bet ir kituose reikaluose. Joje buvo galima apmokėti gazo ir elektros sąskaitas, nusipirkti money orderius, apsimokėti už vandenį ir t. t.

Daug kas pasigenda Mrs. C. Bakšienės, didelės ramintojos ir patarėjos, kuri daug pagelbėjo ne tik tai naujai atvykusiems, bet ir seniai čia gyvenantiems lietuviams; ir Mrs. J. Simaitienės, kuri taip pat pagelbėjo daugeliui įsikurti šiame krašte.

Pats krautuvis vedėjas J. A. Krukas, dirbęs prekyboje daugiau 35 metų ir turįs plačias pažintis visuomenėje ir patyriniam biznio reikaluose, jis teikė pagalbą nelaimėn patekusiems. Progress Furniture persikėlė į Brighton Parko koloniją. Dabar bridžportiečiai jų pasigenda, nes ten jie turėjo nepaprastai daug pažinčių. Bet Progress Furniture tarnautojai ir vadovė, persikėlusį į 4181-83 Archer Avenue, yra pasiryžusi ir toliau patarnauti lietuviams. Jie užprašo senus pažįstamus ir toliau aplankyti jų krautuvi, kurioje gaus visus anksčiau gautus patarnavimus. Jiems bus malonu susitikti su senais pažįstamais.

—Bridžportiečiai.

Mokosi praktiško darbo

Jau anksčiau skaitėme laikraščiuose, kad atidaryti Inžinierių S-gos Mechanikos Sekcijos Aukštesnieji Braižybos Kursai.

Pasikalbėjus su kursų vadovu dipl. inž. J. Lenkevičium paaikėjo, kad tai yra kuone "pusė universiteto". Juose, be pažangiosios braižybos, dar dėstomi ir mechanikos pagrindai, medžiagų atsparumas, mašinų detalės, metalo apdirbimo mašinos bei jų konstrukcijos, "lay-out", detaliavimas ir projektavimas. Žodžiu, viskas kas reikalinga geram patyrusiam braižytojui.

Dėstytojai irgi yra patyrę. Pats kursų vadovas dėstęs jau ir Kaune Aukšt. Techn. Mokykloje, tremty — Augsburgio Lietuvių Aukšt. Techn. M-loje. Kitas dėstytojas — dipl. inž. A. Didžiulis 3 metus vadovavęs ir dėstęs Liet. Aukšt. Techn. Mokykloje Mechanikos Skyriuje. Vėliau apie metus dėstęs Ludwigsburgo IRO Amer. Zonos Amatų M-loje ir vadovavęs viirinio skyriui. Lygiai patyrę ir

einą atsakingas pareigas inžinieriai V. Vintartas ir V. Nauzdzius.

Kiek teko patirti, pamokos vyksta pirmadieniais ir penktadieniais 7-15 val. vakare. Kadangi darbas vos pradėtas, dar tebeprima pažangesnius braižytojus. Kursai vyksta Lietuvių Mokykloje 2337 W. 23rd Pl.

Idomu, kad inžinieriai, būdami taip užimti, vis dar randa laiko padėti savo tautiečiams pramokti naujų praktiškų amatų. Keli iš jų dėstytojų dar dėsto ir pradedančiųjų braižybos kursuose.

★ Laikas bėga greit. Laikas pagalvoti apie dovanas Kalėdoms. Pas J. Karvelį, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., pasirinksite laikrodžių, raš. mašinėlių, gintaro dirbinių.

'USIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

DARIUS-GIRENAS Unit 271, American Legion Auxiliary laikys savo susirinkimą trečiadienį, lapkričio 19 d., 8 val. vakare Legiono salėje, 4416 So. Western Ave. Prašome narius paaukoti nors po vieną porą baltų kojinių veteranams gulintiems Hines Hospital. Mrs. Mary Kareiva.

JONAS BARANAUSKAS

Gyveno 835 West 34th Place

Mirė 1952 m. lapkričio 16 d. 5:30 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, šiauliu apskr., Pakapos parapijoje, Pasasūkių dvare. Amerikoje išgyveno 42 metus.

Paliko nuliūdę: moteris Sophie, pagal pirmą vyrą Punkskienė, pagal tėvus Jocatė; sūnus Edward, marti Leora, du anūkai: Edward Jr. ir Bonnie; duklė Lillian Crane ir žentas Wally; anūkė Tiny; posūnis Jonas Punkskas, marti Rose ir anūkas Jerry; podukra Izabelle Bangella ir žentas; brolis Juozapas ir brolienė Frances Baranauskai ir jų šeima; sesuo Barbara Urbelis, švogeriš Ferdinandas ir jų šeima, švogeriš Petras Ezerškis ir jo šeima, ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklausė Chicagos Lietuvių Draugijai. Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St. Trečiadienį, lapkričio 19 d. 1:30 val. po pietų bus laidojamas Lietuvių Tautinės Kapinėse.

Visi a. a. Jono Baranausko giminės, draugai ir pažįstamieji nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: žmona, Sūnus, Marti, Anūkai ir kiti Giminės. Laid. Direkt. P. J. Ridikas, tel. YArds 7-1911.

PETRAS RIMKEVIČIUS

4354 So. Mozart St. Virginija 7-2747, igus metus turėjo barberne Brighton Parke

Mirė 1952 m. lapkričio 14 d. 5:15 val. vakare, sulaukęs senatvės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Raseinių apskr., Kražių parapijoje ir miestelyje. Amerikoje išgyveno 42 metus.

Paliko nuliūdę žmona Konstancija (pagal tėvus Koncevičaitė); sūnus Alfonsas Pvt. 1st class Korėjos fronte; brolienė Bronislava Rinkevičienė; brolio vaikai Vaclovas ir Mykolas Rinkevičiai ir jų šeimos; švogeriš Malvina Kelnar ir jos šeima ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamųjų Amerikoje. Lietuvoje liko 3 seserys: Johana, Julijona Rinkevičiūtės ir Antanina Dapkevičienė ir jos šeima.

Priklausė šv. Vardo Draugijai. Kūnas pašarvotas Juliano Liulevičiaus koplyčioje, 4348 South California Ave. Trečiadienį, lapkričio 19 dieną 9:30 val. ryto bus laidojamas iš koplyčios į Nekalto Prasiždėjimo Panelės šv. parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Petro Rimkevičiaus giminės, draugai ir pažįstamieji nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: žmona, Sūnus, Brolienė, Brolio Vaikai, švogeriš ir Giminės. Laid. Direkt. Julius Liulevičius, tel. LAfayette 3-3572.

JONAS KIVILIS

gyveno 2437 W. 72nd St. Reliance 5-6825

Mirė 1952 m. lapkričio 15 d. 5:00 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje.

Paliko nuliūdę: dvi pusseserės, Sally, jos vyras Anthony Gapevic ir šeima ir Josephine Clarke; du pusbroliai: Adam, žmona Mary Damanckė ir Benedikt, jo žmona Ann Damanckė, Walnut Creek, Calif., ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklausė Kęstučio Pašalpos Klubui ir Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas Mažeikos ir Evans koplyčioje, 6245 So. Western Ave. Trečiadienį, lapkričio 19 dieną 8:00 val. ryto bus laidojamas iš koplyčios į Gimimo Pan. šv. parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Jono Kivilio giminės, draugai ir pažįstamieji nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Pusseserės, Pusbroliai, jų žmonos, kiti Giminės ir Draugai.

Laid. Direkt. Mažeika ir Evans, tel. RRepublic 7-8600.

Jei turi parduoti ūkį — I "Naujienas" turėjuski. O jei laiko neturėjuski — Telefonu pakalbėsi.

a profitable reminder open a savings account this month

Gaukit du gerus uždariusius kasmet Užtikrinkit taupymui apsaugą Turėkit pinigų kai reikia

Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite, kada norite

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS Telefonas: HAymarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 3 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pasaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išrinkti **BOY R. PETRO** (Putramentas) 5819 So. Harlem Avenue POrtsmouth 7-9929.

LOVEIKIS Stundiam Gėlėn Telegramai Visas Pasaulio Dalis **KVIETKININKAS** Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 4316 SO. HALSTED ST. Tel. YArds 7-7385

URBA Gėlės Mūšintams, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms vė m s. Papuošimams **GELININKAS** 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5300 arba 3-5370

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELININKAS Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

LIŪDESIO VALANDŲ Saukite **MAŽEIKA & EVANS** LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities. Tema, kurie gyvena kitose miesto dalyse raudime koplyčia arčiau jūsų namų

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 So. Western Avenue 1410 South 50th Avenue CICERO, ILL. TELEFONAI: GRovehill 6-0142 • HEmlock 4-2644 • TOWNhall 3-2109 **KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE**

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA **AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ** 4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel. YArds 7-1741 ir BISHop 7-9481 4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas BISHop 7-9719 **MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS** Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kll

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos **AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ** ★ **TURIMŲ KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE**

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1136-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS 1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

STEPONAS C. LACHAWICZ 2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE. Virginia 7-6672 PULLman 5-1270

L. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET Phone SEehly 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE 1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

J. LIULEVIČIUS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Rekordinis miesto biudžetas

Ateinantiems, 1953 metams miesto valdybos finansų komisija paruošė samatą \$101,689,674 sumai. Tai yra beveik 2 milijonais dolerių didesnė samata negu pereinčių metų.

Pagal "mažą Hooverio komitetą" patarimą, kai kurios pozicijos naujajame biudžete sumažintos, bet kai kurias teko ir padidinti. Pasiūlymas bus pateiktas pilnatis tarybos posėdžiui gruodžio 1 d., o publikos forumui gruodžio 8 d.; 11 d. galutinai spres miesto taryba.

Kova su širdies ligomis ekonominiiais sumetimais

Baltimore and Ohio geležinkelio linijos viceprezidentas Campbell "Heart in Industry" konferencijoje Chicagoje kalbėjo apie tai, jog pramonė vien ekonominiiais sumetimais turi stengtis kovoti su širdies ligomis. Esą, vidutinėje Chicagoje įmonėje 5 iš 35 pareigūnų negalėjo dirbti darbo per pirmuosius 10 šių metų mėnesius.

Tokie pareigūnai suserę širdies ligomis dėl eilės priežasčių: dėl jų bombardavimo įvairiais reikalavimais iš visų pusių; dėl įtempto darbo ir apsiuylimo; dėl trūkumo fizinės mankštos; netikusio maitinimosi dėl persivalgymo ar neprivalgymo; dėl nepakankamo poilsio; dėl tarpais per didelio nusidirbimo.

Girdi, kompanija daug įdedanti geram pareigūnui paruošti, todėl negalinti ramiai žiūrėti į kapitalo švaistymą, lengvai atiduodama žmogų širdies ligai likviduoti.

Kas svaiginasi narkotikais

Prof. McCormick knygelėje "The Narcotic Addict in Chicago" vaizduoja, koks yra čia narkotikais besisvaiginančio žmogaus tipas. Jis ištyrė 707 atvejus, parinkęs kas penktą iš 3535 areštuotų asmenų Chicagoje per metus.

Tas tipas esąs: 20-26 metų amžiaus vyras, arba bedarbis, ar turįs menką ir dažniausiai neprižiūrimą darbą; jis esąs (91.1%) neegras; esą 50% gali-mybės, kad jis jau buvo seniau areštuotas už narkotikus. Negrai gyvena varginguose miesto kvartaluose, susispaudę.

10 metų atomui

1942 m. gruodžio 2 d. Chicago universitete buvo atomo skaldyme pasiektas tas laipsnis, kuris netrukus privedė prie atominės bombos pagaminimo.

Ta proga Chicago's Assn. of Commerce and Industry ir Chicago's universitetas Palmer House gruodžio 2 d. ruošia įvykio minėjimą. Dalyvaus daugumas tų asmenų, kurie dirbo prie atominės bombos gamybos. Nobelio premijos laureatas Dr. Enrico Fermi, kuriam šis eksperimentas buvo pavestas, pasakys kalbą. Toliau bus svarstoma, kaip atominė energija artimiausių 10 metų būvy galima būtų panaudoti pramonės reikalams.

Pinigas renkamas visomis priemonėmis

Policiją suėmė 40 asmenų karo veteranų klube, 737 N. Cicero, kai jie buvo užklupti demonstruoją nedorus (pornografinius) paveiklus. Policija atiminė kino aparatą, lentą ir 6 raišinius paveikslų filmo.

Posto komandotojas policijai tvirtino, jog pobūvis buvęs surengtas imant iš svečių po \$1, norint tuo būdu papildyti organizacijos kasą.

DVIKOVA LIGI MIRTIES. — Mirtina kova tarp tų dviejų briedžių patinų ejo prie galo, kai "La Crosse Tribune" fotografas Don Swenson prisitūpė prie kovos vietos netoli La Crosse. Briedis kairėje buvo jau negyvas, o antrasis besibaigęs. Kaip ilgai dvikova tęsėsi, nežinau.

ŽINIOS IŠ ANGLIJOS

Londoniečiai remia nelaimėn paklūvusį tautietį

LONDONAS. — Neseniai iš Londono išemigravusią į Ameriką p.p. Palubeckų šeimą ištikos skaudū nelaimė. Vos pasiekus Amerikos krantus, p. Palubeckienė susirgo nervų liga, ir teko ją paguldyti į ligoninę. Už gydymą pradžia reikėjo įmokėti 300 dolerių. Pinigų įmokėti neturėjo, tai davė pasiūlymą, kad juos greitu laiku įmokės. Turėtas sutauptas išleido kelionė. Amerikoje neturėdamas darbo nė buto ir tokioms skaudžios nelaimės sukūrimas, p. Palubeckas kreipėsi į buvusius draugus londoniečius, prašydamas pagalbos. Londoniečiai, atjausdami jo nelaimę, poros savačių būvy suaukojo 74 svarus. Rinkliava dar vyksta, ir tikimasi surinkti reikalingą sumą svarų, kuri atitiktų 300 dolerių, ir pinigų persiųsti į Ameriką.

Is likusių, čia yra didelė šeimos nelaimė, kuri reikalinga gerasirdžių tautiečių paramos.

Pasiskirstė pareigomis

LONDONAS. — Naujai išrinktoji DBLS Centro valdyba pareigomis pasiskirstė taip: kun. Kazlauskas 1 vicepirm., p. Daunoras 2 vicepirm., p. Senkus sekretorius ir p. Baublys išdėninkas. Tai našaus darbo, plėšiant kultūros dirvonus, kurie iki šiol, sąjungai besirūpinant biznio reikalais, liko apleisti. Ypatinai į jūsy sąžinę apeliuoja Londono vaikučiai ir prašo lietuviškos mokyklos.

Naujas kapas

Nottinghamo ligoninėje po sunkios ligos mirė Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, atsargos viršila, Vytautas Laurinaitis.

Lietuvos gynėjau, ramiai išsėkis šaliojoj Anglijos žemelėj.

Pradėjo veikti knygynas

LONDONAS. — Įsikurus D. B. L. S. ir užmezgus ryšius su knygų leidykloomis ir laikraščių redakcijomis, susirinko gana daug knygų, kurios nenau-dojamos gulėjo skurautos rūsiuje. Per kiekvieną suvažiavimą ar susirinkimą būdavo gana daug pageidavimų, kad Lietuvių Namuose būtų įsteigtas knygynas. Nors sąjunga visą laiką giriiasi, jog ji kultūrinė organizacija, bet kažkodėl šitą reikalą šalta sutikdavo. Sąjunga visą kaltę versdavo klubo valdybai, pastaroji namų bendrovei, ir taip tęsėsi kaip

toji daina be galo. Ne be reikalo per paskutinį suvažiavimą nariai pradėjo kelti mintį, kad sąjunga turėtų ką nors duoti, o ne vien tik rinkti iš narių mokesčių raštinės išlaikymui.

Sąjungos namų kampininkas — Centrinio skyriaus valdyba, matydama, kad centrai labiau rūpi žirniai, o ne gnygyno reikalas, savo iniciatyva ėmėsi knygyną tvarkyti. Knygyno vedėju sutiko būti p. Vidugiris, kuris tą darbą dirba be jokio atlyginimo, ir dar po sunkaus atliekamo darbo aukodamas savo atliekamą laiką. Jo dėka knygynas ištrauktos iš požemių, surušiotos ir tvarkingai yra sukrautos ir spintas. Londone gyvenantiems lietuviams knygos išduodamos vakarais. Į provinciją siunčiamos paštu, prisiuntus už 6 p. pašto ženklų, kurie yra reikalingi padengimui siuntinėjimo išlaidų. Knygynas dabar yra apie 600 lietuviškų knygų, ir jį galutinai sutvarkius, knygų skaičius pakils iki tūkstančio. Pradžiai gana graži.

Roselandas

"Nepasmerkite mūsų bado mirčiai"

Sugrįžęs iš Europos, Balfo pirm. kan. Dr. J. B. Končius sako: "Dar niekada nebuvau matęs tiek vargo. Labai sukrėstas grįžau į Ameriką. Kaip gyvi mano vaizduotėje stovi tie išbadę seneliai ir sergą vaikučiai, perbalę džiovininkai ir tūkstančiai akių, degančių vieninteliu prašymu: nepasmerkite mūsų bado mirčiai."

Turint prieš akis tokias šurpias žinias, Balfo 57 skyrius pradeda dviejų savačių vaju, nuo lapkričio 16 d. iki gruodžio 1 d. Valdyba visus gerasirdžius maloniai prašo paremti vaju, nelikti abejingiems. Nušluostykime ašaras!

Prašom aukas siųsti kasininkui P. Kurzikauskiui, 10634 So. Indiana Ave., Chicago 28, Ill., o rūbus, patalynę ir avalynę atnešti į sandėliuką (rūbinę), esantį prie Visų šventųjų parapišios, 10806 So. Wabash. Sandėliukas, prižiūrimas J. L., bus atidaras kiekvieną dieną. Vakaraus rūbus tvarkingai supakaus valdybos nariai.

Aukotojams visų nelaimingųjų vardų iš anksto tariamė nuosirdų acū!

Balfo 57 skr. Valdyba

Lietaus stoka

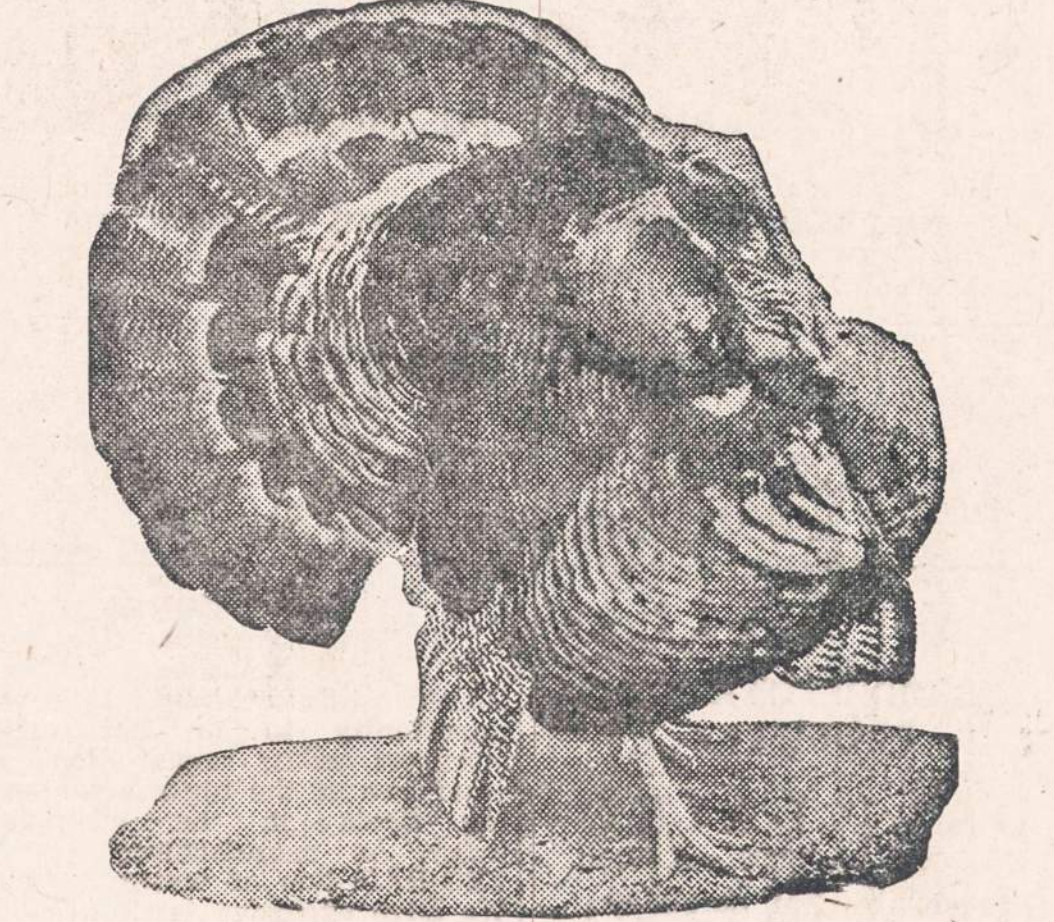
Illinojuje nuo rugpjūčio pradžios trūksta lietaus — jo bent 5 coliais teškrito mažiau negu normaliai. Ūkininkams tenka net iš ežero gabentis vandenį galvijams. Vėlyvosios sėjos kviečiai labai blogai atrodo, blogiau negu bet kada per pastaruosius 13 metų. Išdžiūvus žolėms ir medžiams, išsiplėtė gaisrai.

Jaunuolio automobilis

18 metų amžiaus Steel iš Lockport, bevažiudamas automobiliu, atsidūrė į medį; ir jaunuolis buvo užmuštas. Manoma, kad jis bevažiudamas prie vairo buvo užmigęs.

Koks lietuvis be "Naujienų" Koks lietūmas, jei be ienu.

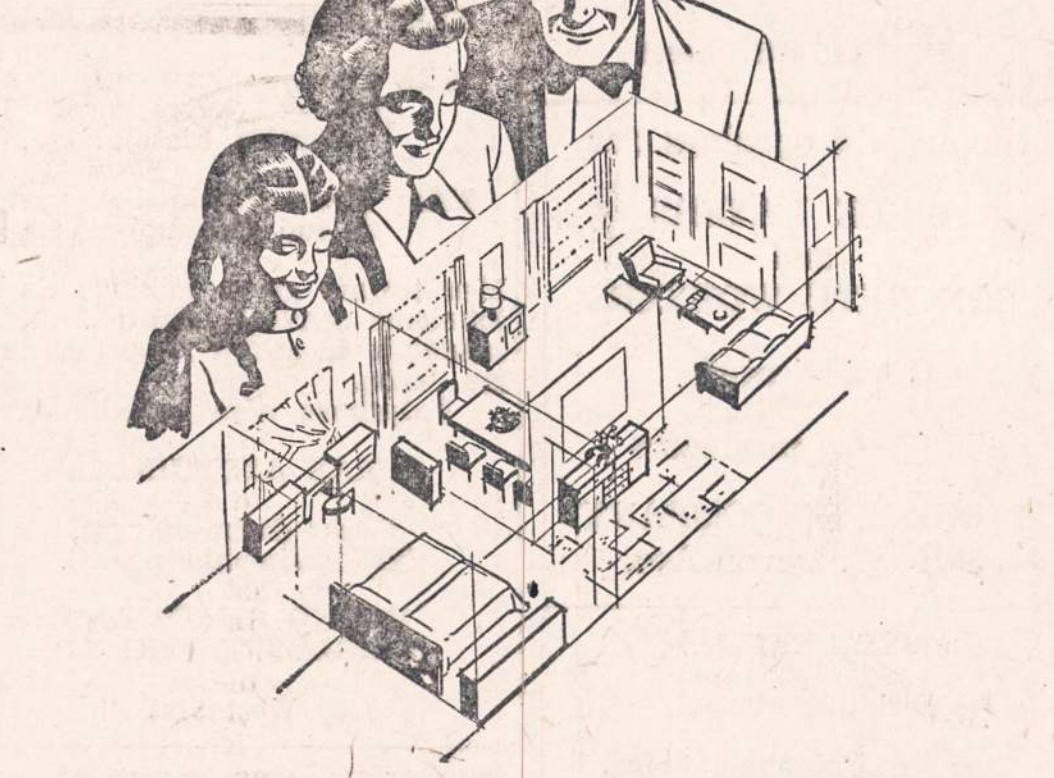
BUDRIKO KRAUTUVĖS 40 METINIS PADEKAVONĖS DIENOS IŠPARDAVIMAS

Šia proga Budrikas duoda premijas pirkėjams kalakutą, žasi su kožnu pirkimu virš 45 dolerių ir aukščiau.

Daugelis lietuvių yra įsitikinę, kad mažos krautuvės ir pradinės krautuvės moka už prekybos daug brangiau ir negali pirkti tiesiai iš gerųjų išdirbysčių, kad jos moka daug brangiau perkupčiams ir todėl negali parduoti pigiai. Budriko kapitalas ir didelis pirkimas tiesiog iš žymiausių fabriku padaro galimą parduoti daug pigiau. Budriko krautuvėje parduodamos prekės tokiu išdirbysčių kaip: Pullman, Kroehler, Simmons, Hais-Seley, General Electric, Philco, Dumont, Admiral, Kelvinator, Hoover, Universal, Rembrandt, Lees, Bigelow, Armstrong, Thor, Bulova, Elgin, Longines, Benrus, Community, Rogers 1847, Keap-Sake ir daugelis kitų žymių išdirbysčių, Fair Trade kapiūnais ir žemiam.

Linoleum grindims, visokių spalvų, 9x12 už \$3.75
Karpetais valytuvai, rankiniai, po \$4.95
Matrasai vatiniai, visokių miurų, po \$7.50
Metalinės ir medinės lovos po \$7.50
Matrasai, spūnginiai, po \$15.00
Supamos miūkstos kedės, po \$14.50

BUDRIKO KAURŲ IŠPARDAVIMAS SUTAUPYKITE 50% IKI 70% ant BROADLOOM, WILTONS IR AXMINSTERS!

3x3½ pėdos grynų vilnų, reg. kaina \$22.00, dabar ..... \$ 8.00
5x9 pėdos, reguliari kaina \$100, už \$27.00
6x4.7 pėdos, reguliari kaina \$60, už \$22.00
7x12 pėdų, reguliari kaina \$120, už \$39.00
8x15 pėdų, reguliari kaina \$250, už \$90.00
9x12 pėdų, reguliari kaina \$125, už \$59.00
9x15 pėdų, reguliari kaina \$275, už \$125.00
Labai dailių spalvų, vertės \$12.00, \$9.00, \$7.00 vertės
ketv. jarda, dabar tikrai ..... \$ 3.00
Naujas 7 kub. pėdų šaldytuvas, garantuotas 5 metams \$148.00
Nauja skalbimui mašina \$68.00
Prosyjimo mašina \$68.00
Elektrinė suvama mašina ..... \$28.00 ir aukš.
Alieju kurenami šildymui pečiai ..... \$28.00 ir aukš.
Anglimis kurenami šildymui pečiai \$68.00
Porcelano gazonai ..... \$ 4.95
Labai dailios stalnių lempos po \$29.50
Rankiniai 14 kar. rankiniai 17 almenų laikrodėliai po \$10.95
16 colių paveikslas televizijos po \$99.50

Dykai geras didelis kalakutas su pirkimu virš \$45.00 ir aukščiau. Taip pat rašoma plunksna ir Ball Point plunksna dykai visiems atsilankiusiems.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street
Tel. Victory 2-9542 ir Calumet 5-7237

Krautuvė atidara nuo 9 val. ryto iki 9:30 vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Kitais vakarais iki 6 val. vakaro. Nedėliomis uždaryta visą dieną.

Pas Budriką Gazo ir Elektros bilos užmokamos be jokių ekstra mokesčių.

Budriko Radio Valanda kiekvieno ketvirtadienio vakarą nuo 6:00 iki 7 val. vakare iš WHFC radio stoties, 1450 kilocycles.

Tel. Virginia 7-6583

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone: REpublic 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė ofisą
10748 So. Michigan Avenue
Tel. Waterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir 7-9 val. išskiriant šeštad. ir sekmad. šeštad. susitarus.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. Commodore 4-1187

Ofiso Tel.: Virginia 7-0036
Rezidencijos BEvery 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos: Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser. Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas Yards 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiu viršutiniai telefonai, Sautite Midway 3-0601

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
art 47th Street
Telefonas Yards 7-2246
Vanduo nuo 9 iki 8 val. vakaro. Savaadi pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas HEMlock 4-7899
Namų Tel. Hilltop 5-2557

KITI LIET. DAKTARAI
Ofiso ir rezid. tel.: Yards 7-3526
Neatsiliepiu, skamb. Virginia 7-2579
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
4038 SO. ARCHER AVENUE
prie California Ave.
Valandos: Kasdien nuo 6:30 P.M. iki 8:30 P.M. Šeštad. nuo 1-5 P.M.

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai: Ofisas HEMlock 4-5849
Rezidencija HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4, Antradienį nuo 1-5, Trečiadienį ir Šeštadienį tik susitarus.

DR. BR. BEINORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6656 SO. HALSTED STREET
(Kampas Marquette Rd. ir Halsted)
Valandos: Kasdien nuo 7 iki 9, o šeštadieniais nuo 3 iki 5.
Ofiso telefonas: WE 6-2811
Namų tel.: WA 5-2990

Tel. ofiso VI 7-0690, rez. VI 7-7303
DR. BR. GAIZJUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2-4 p. p. ir 6-9 vakare, išskyrus sekmadienius.

Ofiso tel.: Yards 7-1166
Rezid. tel. DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street

Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue
Ofiso Telefonai: Buto Fillmore 3-0660, Columbus 1-6190

DR. K. JABLONSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
101 N. Broadway, Melrose Park, Ill.
(Dr. W. V. Norak ofise)
Valandos: 6:30-9 v. v. išskyrus sekm.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2590 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
Akių ligų specialistė ir pritaiko akinius.
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius.
2422 W. MARQUETTE RD.
Tel. ofiso GR 6-4322, Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priimimo valandos tik susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. v. išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 South Kedzie Ave.
Dr. Raymond Kastys
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Drauge su DR. MACE GAZDA
MEDICAL & SURGERY BLDG.
5159 So. Damen Avenue
Tel.: PROspect 6-7800
Priėmimo val.: Pirm., treč., ketv., penkt. — 10-1 v. p. p. Pirm., ketv. 4-7 v. v. Treč., penkt. 6-9 v. v. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel.: Olymple 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vakare. Šeštadieniais 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero

Tel.: Ofiso ir buto Olymple 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-4 val. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais, 12-2 val. ir 3-5 v. v. Butas 1604 S. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepiu saukit Kėdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons.
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad. 6-8:30 Trečiadieniais tik susitarus.

Telefonai: ofiso GROvehill 6-5399 rezid. PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(Kampas 63rd ir Artesia)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien. Trečiadieniais ir šeštad. nuo 2-4.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GROvehill 6-1321
Jei neatsiliepiu Vincennes 6-3940

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 WEST 16th STREET
Val.: Nuo 3 iki 8 po pietų kasdien, o šeštadieniais nuo 2 iki 4 val. Ofiso telefonas: GROvehill 3-0959; namų: Rockwell 2-2387. Jei neatsiliepiu, tai Central 6-2294.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
Ofiso tel.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. tel.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 val. Šešt. tik 2-4 p.p. Neturi valandų trečiad. ir sekmad.

Tel. ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Valandos: 12-3 ir 6:30-8:30 vakaro. Trečiadienį ir šeštad. 1-4 val. p. p. Rez. 4420 SO. TALMAN AVE.

Tel.: ofiso DANube 6-1126 buto WAlbroox 5-4891
Dr. A. Valls - Labokas
MOTERY LIGŲ GYDYTOJAS
3267 SO. HALSTED ST.
Val.: 1-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 val. popiet.

KITATAUCIAI GYDYTOJAI
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 SO. ASHLAND AVE.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsiliepiu saukite: Res. tel.: Midway 3-2880

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vak.

DR. G. SERNER
LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivais Akiis Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 v. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Egdo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivais akis be operacijos. Įveda netikras-artificiale aki pagal sveiką. Praktikuojau per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: Yards 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.
Tel.: Yards 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 iki 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir Sekmad. pagal susitarimą.

KAZYS ČESNAUSKAS
GENERAL CONTRACTOR
Statau naujus namus ir atlieku visokius namų remontus.
Darbas garantuotas.
Telefonas: LAFAYETTE 3-3306
Skambinti nuo 6 iki 9 val. vak.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

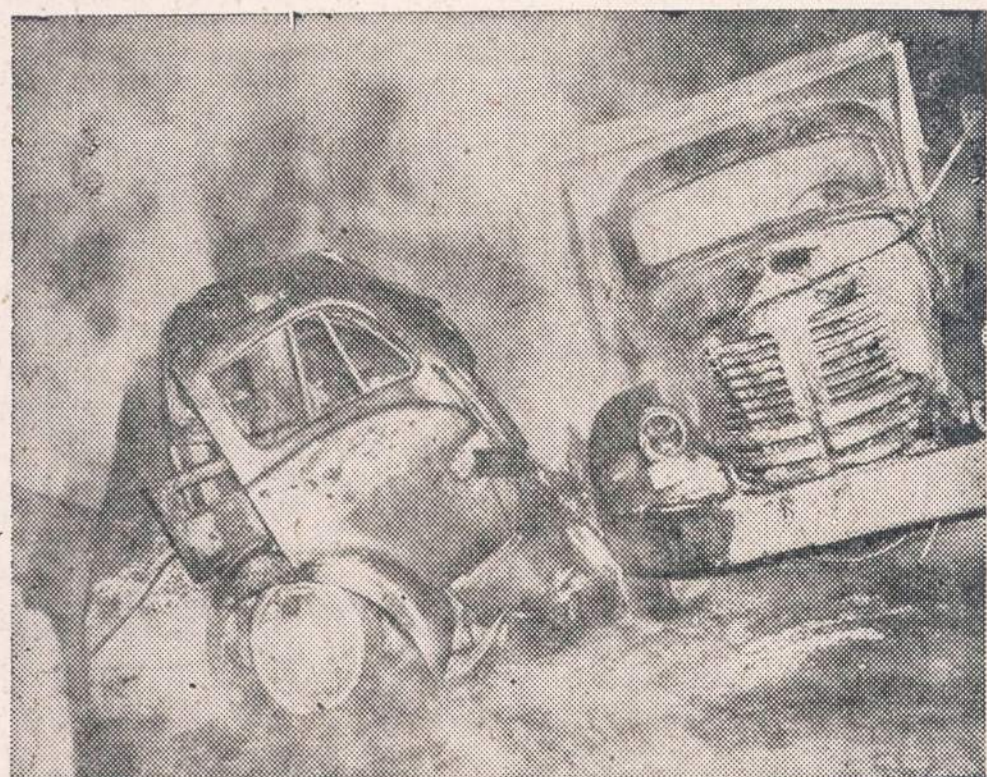
Sves savo gimtadienį. — Mrs. Mamie Eisenhower, sekancio Amerikos Prezidento žmona, savo 56-tajį gimtadienį rengiasi švesti Augusta National Golf Club'e, netoli Augusta's, Ga. Po kelių dienu Eisenhower'iai, užbaigę savo porininkines atostogas, vyks į New Yorka.

Gaisro metu užtroško. — Mrs. Mary T. Audette, 44 metų amžiaus, ir jos 8 vaikai užtroško, kai virtuvėje kilęs gaisras pripildė jų dviejų aukštų namą tirštais dūmais. Čia matome jos septynius vaikus, kurių vyriausia dukte yra 17 metų, o jauniausia — 3 metų. Iš viso ji turėjo dešimt vaikų.

TESIAMI TYRINĖJIMAI. — Admirolas William H. Standley (kairė), buvęs Amerikos ambasadorius Maskvoje, kalbasi su Sumner Welles (dešinė), buvusiu valstybės sekretorium, prieš jiems duodant savo parodymus Kongreso Komitetui Washingtone. Komitetas tyrinėja kaltinimus Amerikos vyriausybei, kad ji II-jo pasaulio karo metu nuslėpė rodytus, rodančius, kad Katyne, prie Smolensko, 15,000 lenkų išžudė ne vokiečiai, bet rusai.

SUSIDURĖ IR UŽSIDĖGĖ BENZINO TANKAI. — Netoli Chicago susidūrė du sunkvežimiai — tankai ir vežamas 10,000 galionų benzinas užsidegė. Abu vairuotojai, Marvin Lilly, 24 metų, iš Niles, Mich. ir E. R. True, iš Dowagiac, Mich., žuvo.

HELP WANTED — MALE

Reikia Darbininkų

TOOL & DIE MAKER
MAZIAUSIAI 5 METŲ PATYRIMO REIKALINGA
WIRE DIE PATYRIMAS NAUDINGAS
PASTOVUS DARBAS — LEIDŽIAMA DIRBTI VIRSLAIKUIS
AUKŠČIAUSIAS ATLYGINIMAS TINKANCIAM VYRUI
APMOKAMOS ŠVENTĖS IR ATOSTOGOS
DRAUDIMO — PROGRAMA
TURI SUPRASTI IR KALBĖTI ANGLIŠKAI
ŠAUKITE ARBA PAMATYKITE: MR. KOCH — CH 3-2220
ARGUS WIRE PRODUCTS
1218 SO. WESTERN AVENUE

BOYS — YOUNG MEN

Mechanically inclined — High School Technical or Training School — willing to learn and advance with a National organization.

PERMANENT POSITIONS

Steady Increase and Advancement for security minded men.

DO NOT PHONE

THOMAS A. EDISON, INC.
304 West Randolph St.

V Y R A I !

UŽSIDIRBKITE EKSTRA PINIGŲ \$\$\$

DALI LAIKO

Nuo 6:00 iki 10:00 val. vak.
Grinders—bendrai darbininkų
Welders—gas, spot, heliarc
Punch press — drill press
Tiktai patyrusių vyrų
Turi kalbėti angliškai

SUPERIOR SLEEPRITE CORP.

2320 So. Halsted St.

REIKIA DŽENITORIAUS

Gerai įrengtame raštinių namų reikalingas geras dženitorius.
Yra puikus darbas tinkamam žmogui.
5 dienų savaitė.
Malonus bendradarbiai.
Matykite MR. LOUGH
1542 West 47th Street

Immediate openings for BRICKLAYERS and CONCRETE WORKERS

Steady work
Must be producers
LUNDSBERG COMPANY
3915 W. Devon Ave.

VYRŲ REIKIA

Dirbtuvės darbai
Turi suprasti anglų kalbą.
Geras atlyginimas.
2120 WEST LAKE ST.

SEMI-TRAILER BODY REPAIR MEN

Experienced preferred but will take capable and willing to learn mechanical trade. Steady employment,
5 DAY WEEK

Starting pay \$1.52 an hour and higher; experienced can get more. For right men good opportunities for advancement.
Some knowledge of English necessary.
Phone or see MR. MILLER

TRAILMOBILE, INC.

CARVER AND BROILER MAN and 1 dish washer evenings and Sunday.
JOHN STONE RESTAURANT
Apply 12 to 3 P. M.
4747 Peterson SP. 7-5402
Mrs. WHITTEN.

PORTERIŲ REIKIA
Nuolat 5 dienų darbo savaitė
Daugelis naudų darbininkams
Turi suprasti anglų kalbą
Employment Office, 13-tas aukštasis
MANDEL BROTHERS
1 No. State Street

YOUNG MAN
for packing department and plant office work. Typing required. Excellent opportunity for the right man to advance to supervisory job. Good wages while working. Company benefits. Apply 2909 S. Halsted St.

HELP WANTED — MALE

Reikia Darbininkų

BIG INCOME
Exclusive
Consider this carefully. It is your opportunity to join one of the strongest selling organizations and enter one of the highest paid selling fields in the community today. As manufacturer to the ZEO-RAN line of water softener. We have exclusive territories open to men living in city and rural areas throughout the Midwest. ZEO-RAN has always been a leader in its field, and recent technical advancements have definitely placed it in a class by itself. The market is practically unlimited. Prospective buyers highly receptive. Incomes of ZEO-RAN salesmen ranged from \$6,000 to \$27,000 last year. Some will exceed \$35,000 this year. No capital, previous selling, or product experience is necessary. We can train you for immediate earnings in this range. Sales Manager and Supervisor positions and dealer franchises also available due to national expansion. Call Gladstone 5-5110 or SKYline 5-0412 for appointment or write, stating full particulars, and one of our field representatives will contact you.
ILLINOIS SOFT WATER CO.
2620 N. Mannheim-rd., Melrose Park, Ill.

HIGH SCHOOL GRADUATES
Turite darbo sunkumo gauti, nes jūs — 1-A yra karo prievolės klasėje?
Mūsų firma samdo 1-A vyrus ir tuos didžiulioji
Mes turime gerus laikinus darbus jauniems vyrams, dirbti šviriame sandėlyje ir atlikti lengvą sustatymo darbą.
Patyrimas nėra reikalingas.
GERAS ATLYGINIMAS
Geros darbo sąlygos.
Yra galimybė pakilti.
ROUND CHAIN AND MANUFACTURING CO.
6000 West 51st St.

DIRBKITE ARTI SAVO NAMŲ MET-L-WOOD CORP.
turi keletą vietų
FABRIKO DARBININKAMS

Patyrimas nebūtinas — išmokysime sąžiningus darbininkus. Geros darbo sąlygos, šviri dirbtuvės, gausūs darbininkų priedai. Kreiptis.
6755 WEST 65th STREET

VYRŲ — 30-49 METŲ DŽENITORIAUS DARBUI
Nereikia prižiūrėti boilerio
Patyrimas nėra būtinas
NUOLATAI
Sekmadienį iki penktadienio 3 val. po pietų iki pusnakties. Atostogos, pensija, aprauda.
Bendras uždarbi \$240 mėnesiui.
UPTOWN NATIONAL BANK
Lawrence and Broadway

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkų

HART SCHAFFNER & MARX
Turi darbus jauniems vyrams ir moterims.
Patyrusių arba išlavinsimė šiu darbų:
★ SIVAMŲ MASINŲ OPERATORIUS
★ RANKOM SIUVĖJUS
★ PROSYTOJUS
Aukščiausiasis gabalinio darbo atlyginimas
Garantuotas darbas nuo valandų kol mokysitės
Nuolat. Malonios darbo sąlygos.
Daug visokių naudų.
Kreipkitės:
728 W. JACKSON BLVD.

UŽBAIGĖJU
Rankomis užbaigti vyriškų kautus. Patyrusių arba pradedančių.
Mr. Ripley
J. B. SIMPSON, INC.
831 West Adams Street
MONroe 6-7120

WORK CLOSER TO HOME
Young lady for light office work, typing, key-switchboard. Good salary. 5 day week, 2 girl office.
Apply
J. CHUCKERMAN and SONS
917 W. 21st St. CANal 6-4241.

REIKALINGA moteris prižiūrėti 17 mėnesių amžiaus mergaitę. Gyventi vietoje, ar atidėti.
REpublic 7-2125
po 4:30 vakarais.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkų

ELECTRONIC COMPONENTS CORP.
2655 W. 19th ST. (corner of 19th and Washlenaw Sts.)
NEEDS GIRLS — WOMEN
FOR PERMANENT JOBS — LIGHT ASSEMBLY WORK
(No Experience Necessary)
Good Starting Wage • Ideal Working Conditions • Paid Vacations
Rest Periods • Paid Holidays • Incentive Bonus
Apply Now at: 2655 W. 19th STREET
Personnel office open from 7:30 A. M. to 6:00 P. M. including Saturday.
THESE ARE ALL PERMANENT JOBS (DISPLACED PERSONS WELCOME)

This is a fine opportunity for
ORDER TYPIST

Experience not necessary. Will train 5 day week—Good salary. Insurance and employee benefits. Paid holidays and vacations Pleasant working conditions
Please contact
MR. SCHNEIDER for appointment.
Lafayette 3-6673

THE DELTA POWER TOOL
Division of Rockwell Mfg. Co.
3930 So. Winchester Ave.

Are you interested in a position with a secure future?
We have immediate openings for

BOOKKEEPER TRAINEE FILE CLERK

Excellent opportunity for right person. 5 day week. Liberal employee benefits. Pleasant working conditions. Congenial surroundings.
Phone
MISS BIRKENHEAD
MOhawk 4-6841

STENOGRAFĖS
Seniai įsteigta firma turi nepaprastai puikų darbą atsakingai jauni moteriai.
Amžiaus 22-30 metų.
Maloni 8 mėginų raštinė.
Spaudos reikmenų pramonė.
Dyktai Blue Cross ir grupės gyvybės aprauda.
Apmokamos atostogos.
Puikus susisiekimasis
"Jums patiks čia dirbti"
Mrs. Mueller
ROBERT & PORTER, INC.
555 West Adams
DEarbort 2-4794

MASINŲ OPERUOTOJŲ

Lengvam sudėstymo darbui prie:
★ DRILL PRESSES
★ EYELETING MACHINES
★ RIVETING MACHINES
Geras pradžioje mokestis.
Dyktai aprauda.
Daugelis kitų nadingumų.

MICARTA FABRICATORS, Inc.
5324 N. Ravenswood Ave.

COMPTOMETER OPERATOR

Lengvų pardavimų analizė, sujungta su raštinės pareigomis mažoje draugiškoje prekybos raštinėje arti Navy Pier. Pasikeičiam įdomiomis pareigomis. Geras atlyginimas už gabumą ir atsakomumą.
Dėl žinių šaukit Mr. Appleyard
Michigan 2-2452

OFFICE WORKERS
★ ORDER CLERK TYPIST
Taking phone orders
★ CLERK
Inventory Department
★ TYPIST
Shipping Room
Contact Mr. Venema
SIGMUND ULLMAN CO.
2820 West Grand Ave.
EVerglade 4-2010

UZBAIGĖJU
Rankomis užbaigti vyriškų kautus. Patyrusių arba pradedančių.
Mr. Ripley
J. B. SIMPSON, INC.
831 West Adams Street
MONroe 6-7120

WORK CLOSER TO HOME
Young lady for light office work, typing, key-switchboard. Good salary. 5 day week, 2 girl office.
Apply
J. CHUCKERMAN and SONS
917 W. 21st St. CANal 6-4241.

REIKALINGA moteris prižiūrėti 17 mėnesių amžiaus mergaitę. Gyventi vietoje, ar atidėti.
REpublic 7-2125
po 4:30 vakarais.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkų

CHICAGO'S LARGEST MAKERS OF FINE DRESSES

Needs experienced SPECIAL MACHINE OPERATORS on Basting, Felling, Pinking and Single Needle Machines
STEADY YEAR ROUND WORK GOOD PAY
Also
YOUNG GIRLS
"APPRENTICES" EXCELLENT OPPORTUNITIES
EISENBERGS
ORIGINALS
22 West Madison St.
5th floor

GERI UZDARBIAI

Reguliarus pakėlimas
Patyrimas nėra būtinas
MERGINŲ IR MOTERŲ
18 — 40
Lengvas, švarus dirbtuvės darbas.
★ Apmokamos atostogos ir šventadieniai.
★ Ligoninės aprauda.
Žmonės mėgsta čia dirbti
Atsineškite savo Social Security kortą

ATLAS SPRING CO.

1801 NORTH SPAUDING AVE.
ASSEMBLERS
Light work — small parts
5 day week, 8:00 A. M. to 4:30 P. M.
Age up to 40 years — Good pay.
25th Street and Washington Blvd.
AMERICAN AUTOMATIC DEVICES COMPANY
Bellwood, Ill. LInden 4-3586
Mr. Karubas

Ar jums rūpi nuolatinis darbas?
Galime tuojau duoti gabiai ISTAIGOS TARNAUTOJAI darbą. Malonios darbo sąlygos. Įvairios pareigos, įskaitant rašymą mašinėle, archyvavimą ir diktavimą. Prisiimtumė mokyklą baigusią. Įvairios lengvatos. Yra galimybė parodyti iniciatyvą.
Kreipkitės arba pasimatykite su MR. E. VESELY

VESELY BROS.
3819 Ogden Avenue.

Work in Beautiful Evanston We need a purchasing clerk Must be a capable typist, like routine and figures. Salary according to experience. Pleasant working conditions, retirement, etc. Contact Oscar Lamphar, 1323 Hinman Ave., Evanston, UN 4-5600, or write Box 2461, c/o "Naujienos".

GENERAL CLERK

Pageidaujama patyrusi, bet imsim budri naujai pradedančia. Geros darbo sąlygos, įvairios pareigos. 5 dienu, 40 val. savaitė. Apmokamos šventės ir atostogos. Išvengkite "loop" susikimšimą. Telefonuokite arba matykite MR. TALBOTT.
SHAPIRO FISHERIES
702 W. Fulton. CANal 6-4700

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Daug metų patyrimas darbe. Reikia lū esant, kreipkitės į lietuvi—
J. CONRAD, 5225 S. Artestian Ave
GRovehill 6-4177.

STIRBIS FUEL OIL

Range oil and furnace oil
Lafayette 3-0390
Vakarais
HEMlock 4-6264
Aptarnauja tiktai pietinę dalį

PIANINU DERINIMAS (TUNIJIMAS)
Specialistas gerina (tūnija) ir taiso pianinus. Pigiai parduodamas geras pianinas. Telefonuokit YARDS 7-2490

TUCKPOINTING
Aptaiso apie langų rėmus, pripildo ištrupėjusius plytų tarpus, pastato naujus ir pataiso senus kaminius Apskaičiavimas dyktai. Telefonai: YARDS 7-2641 — YARDS 7-0551 BERKSHIRE 7-7257.
Vakarais šaukite: NEvada 2-0961.

Seni ir patyre biznieriiai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavimui

IKAINUOTA PARDAVIMUI
2920 W. 38 Pl. 3 aukštų mūrinis, po 4 kambarius. Arric oil furnace šildomas. 2 karų garažas. \$90,000 pajamų per mėnesį. Tikrai \$15,400.
3 aukštų mūrinis 2-4 ir 1-3 k. beismonte; furnas šildomas. Labai švarus. Geros pajamos. \$3,000 pajams. Kaina \$12,500.
Arti 59 ir Lowe Ave. 2-4 medinis namas, taip pat 1-6 kamb. cottage užkaly. 37½ pėdų lotas. Beismontai abiejuose namuose. Furnas šildomi, labai švarūs; geros pajamos. Kaina \$16,500. \$3,000 pajams.

MR. KERNOSCZAK STARY REAL ESTATE
5916 So. Western Ave.
REpublic 7-0903

SAVININKAS parduoda pusantro aukšto rezidenciją, 2 miegamieji, gazu šildoma, 3 nauji pečiai, automatiškas vandens šildytuvai. Dvieji kambarių butas beismonte. Kreipkitės bet kada po 5:30 vakare į: 2655 SO. KARLOV, arba sekmadieniais LAWndale 1-0125

NILES 5½ kambarių ranch tipo mūrinis namas. Didelis beismontas, tile prausykla. Įkainuota teisingai! 7420 No. School St. (kampas Jarvis ir School).

BERWYN — 1912 So. Grove Ave., statytojas parduoda 3 butų mūrinį, 2-5 ir vienas 3 kamb. 2 karų garažas. Galima leiti gyventi. Aliejaus karo vandens šiluma. Pina kaina \$41,000. Atdaras apžiūrėjimui sekmadienį nuo 2-5 val. Olympic 2-0887.

106 IR ARTESIAN AVE. Pardavimui 2 metų senumo, 2-ju apartamentų namai. Po 5 kambarius. Venetian blinds, combination storm langai ir sieteliai. Saldytuvai ir gaso pečiai. Tile prausyklos, 2 alvy šildomi vienetai. Pajamų į mėnesį \$255.00. 40 pėdų lotas, namas 26 p. per 46 pėdas. Savininkas apleidžia miestą. Pašaukite: CEDarcrest 3-1739 arba Oak Lawn 2956 J 1

SUMMIT \$1500 imokėjus nupirks 4 kambarių bungalov. \$8,800. Svoboda. 4794 W. Cermak Rd. Bishop 2-2162.

2-5 MURINIS. GARU (STOKER) ŠILDOMAS. Insuluotas, garazas. Arti mokyklų, gera apylinkė. 62-ra ir California. Tuoje galima užimti. Teiraukitės 1710 W. Garfield Blvd. GRovehill 6-1941.

FARMS FOR SALE Ukiai Pardavimui

40 AKRU ŪKIS. Sunki žemė. 6 kambarių namas, elektra, vanduo, maudynė ir kiti pastatai. ½ mylios nuo Scottville. JOE CHEVILS, R. 2, Box 359, Scottville, Mich.

RENTING IN GENERAL Nuomos

4 KAMBARIŲ butas beismonte, garu šildomas. Nebrangi nuoma.
419 West 65th Street

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

NORIU gauti pusininką restoranui ir likerijų krautuvei. Parduosiu pusę arba visą. Nepraleiskite aukso progos, nes biznis geras. Didelio judėjimo kampas Brighton Parke. Ilgų metų lysas. Savininkas apleidžia miestą. HEEmlock 4-8020.

PARDUODAMAS John Deere traktorių ir ūkio įrankių biznis geroje ūkininkų kaimynystėje, netoli mažo miestuko centraliniame Wisconsin'e. Idealus klimatas, prie upelių; gera vieta medžioti ir žuvauti. Rašykite: "Naujienos", 1739 So. Halsted St., Box 3406, Chicago 8, Illinois.

AUTO body and repair shop, including 1 story br. bldg. on lot 30x125. Fully equipped. Est. over 20 years. Doing wonderful business. Gold mine for right party. Hour 7:30 to 5:30 P. M. Closed Saturday and Sunday. 5626 West 63rd Street. Phone Portsmouth 7-6950

AUTOMOBILES - TRUCKS Autai ir Sunkvežimiai

A & C MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas

VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1952 metų \$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.